

Haugesund
kommune

TEMAPLAN

Kultur, idrett og frivillighet

2022-2030

1 Rammene for planen
En bærekraftig by

2 Satsningsområder

Byliv for alle

Å bo

Å jobbe – å skape

Å leve

Å bevege seg

3 Kunnskapsgrunnlag

Hva er temaplan for kultur, idrett og frivillighet?

Temaplan for kultur, idrett og frivillighet i Haugesund kommune er et strategisk verktøy for implementering av overordnede mål i kommuneplanen.

Temaplan for kultur, idrett og frivillighet 2022–2030 representerer kommunens strategiske tilnærming og hovedstyringsverktøy for disse områdene. Denne temaplanen, forankret i kommuneplanen, er utformet for å detaljere og konkretisere implementeringen av overordnede kommunale mål og hvordan tjenesteområdet skal bidra for å oppnå målene.

Temaplaner i Haugesund kommune gjennomgår en revisjon hvert fjerde år for å sikre relevans og oppdatering i forhold til endringer og utvikling. De er utformet for å gi en dypere innsikt og veiledning for spesifikke tema eller tjenesteområder, og brukes som et grunnlag for å foreta årlige vurderinger og prioriteringer i kommunens handlings- og økonomiplan.

Eventuelle tiltak i planens handlingsdel som innebærer økonomiske konsekvenser, krever vedtak fra Haugesund bystyre som en del av den årlige handlings- og økonomiplanen.

Temaplanen for kultur, idrett og frivillighet tar utgangspunkt i hovedmål og delmål fra Kommuneplanens samfunnsdel. Den gir en oversikt over hvilke mål og strategier planen skal bidra til å nå, og disse målene konkretiseres i innsatsområder og strategier innenfor planen.

For å sikre kontinuitet og sammenheng med kommuneplanen blir ingen nye mål blir definert i denne temaplanen.

Dette arbeidet er i tråd med Planstrategi for Haugesund kommune, og er med på å sikre en robust og sammenhengende planlegging på tvers av kommunale områder.

Å bygge en regionsby

Kultur, idrett og frivillighet spiller en vesentlig rolle i å realisere den overordnede visjonen for regionsbyen Haugesund.

Haugesund kommune har som overordnet visjon å være distriktets regionsenter, hvor både kommunen og regionens attraktivitet er uløselig knyttet til en bærekraftig og robust utvikling av Haugesund by. Dette er essensielt for å skape en pulserende, voksende by som er attraktiv for innbyggere.

Vi ser muligheter i våre begrensede arealer til å bli et kompakt urbant sentrum for vår region. Haugesund spiller en nøkkelrolle innen offentlig tjenesteyting, kultur, næring, handel, forskning, utdanning og byliv - funksjoner og kvaliteter som betyr mye for innbyggere og omland.

I tråd med kommuneplanen, arbeider Haugesund for å være en åpen og inkluderende kommune som setter mennesket og miljøet i sentrum, med sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft som et grunnleggende premiss. Planen adresserer en bred vifte av temaer, strukturert rundt «*Byliv for alle*», «*Å bo*», «*Å jobbe*», «*Å leve*» og «*Å bevege seg*».

Kultur, idrett og frivillighet, spiller viktige roller i å realisere den overordnede visjonen. Kulturen utgjør en sentral del av samfunnet, bidrar med kreativitet og gir samfunnet retning og innhold. Idrett og fysisk aktivitet er av stor betydning for kommunens folkehelsearbeid og skaper inkluderende og aktive samfunn.

Frivilligheten skaper engasjement, felleskap, inkludering og demokratisk innsikt, som bidrar til et godt samfunn.

Det er avgjørende å anerkjenne egenverdien av disse områdene, utover deres nytteverdi for samfunnet. Uansett om et teaterstykke ikke direkte bidrar til samfunnet, eller om en fotballkamp er irrelevant for folkehelsen, så har de fortsatt en utvilsom egenverdi. Kunst, idrett og frivillighet beriker livene til innbyggerne i Haugesund på dypt personlige og meningsfulle måter, og fortjener sterk støtte og forpliktelse fra kommunen.

Med denne helhetlige tilnærmingen, arbeider Haugesund kommune for å realisere sin visjon om å være en pulserende og voksende by, som bidrar til både innbyggernes trivsel og regionens utvikling.

*Idrett
Kultur
Friluftsliv
Folkehelse
Omsorg*

Å LEVE

*Å sykle
Å gå
Å ta bussen
Endre kjørevaner
Universell utforming
Estetikk*

**Å BEVEGE
SEG**

REGIONSBYEN

Å BO

*Møteplasser
Grønnstruktur
Variert bebyggelse
Å være i bevegelse
Å møtes
Folkehelse
Skole
Barnehage
Bydelssenter
Kulturminnevern
Arkitektur*

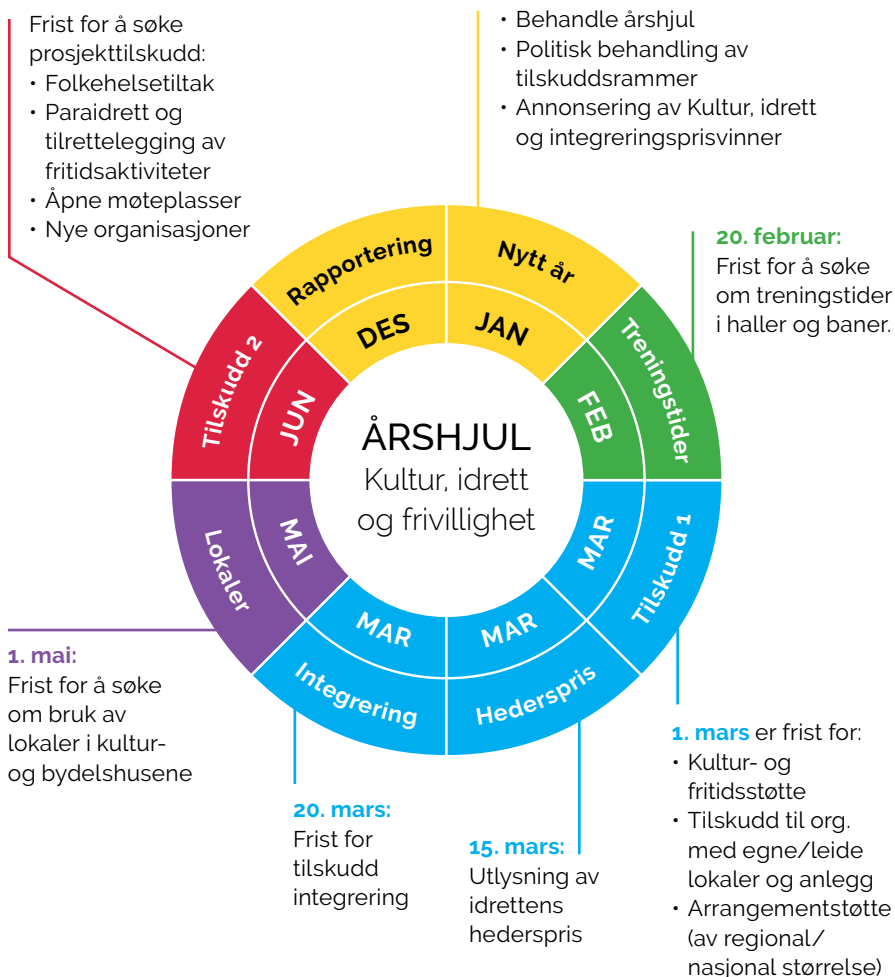
**BYLIV
FOR ALLE**

*Blåstruktur
Grønnstruktur
Møteplassen
Estetikk
Universell utforming
Barn i byen
Trygghet
Kulturminnevern
Arkitektur*

**Å JOBBE/
Å SKAPE**

*Maritim næring
Handelsnæringen
Opplevelsesnæringer
Andre arbeidsplasser*

BÆREKRAFT

Med forbehold om endringer.
Følg med på haugesund.kommune.no
for oppdaterte frister og kunngjøringer.

Hvordan bygge en bærekraftig regionsby?

Kultur, idrett og frivillighet er viktige områder for å oppnå bærekraft, da de bidrar til å fremme fellesskap, fysisk aktivitet og samfunnsengasjement, som alle er nøkkelkomponenter i en bærekraftig utvikling.

Haugesund, som er i en periode med dynamisk vekst, har som regionsenter en klar visjon om å forme en bærekraftig fremtid, som balanserer sosiale, økonomiske og miljømessige interesser.

Sosial bærekraft i Haugesund handler om å sikre rettferdighet og et godt liv for alle. Dette betyr fokus på tillit, trygghet, tilhørighet og tilgang til nødvendigheter som arbeid, utdanning, kultur, idrett og gode nærmiljøer. Disse elementene er sentrale for å fremme folkehelsen og skape et levende, attraktivt samfunn.

Økonomisk bærekraft innebærer å sikre økonomisk stabilitet for folk og samfunn. Her tar vi ansvar for økonomien, styrer den med fastsatte finansielle måltall, og anerkjenner kultur, idrett og frivillighet som viktige områder for utvikling og tiltak som bidrar til økonomisk vekst.

Vi tar også aktive skritt for å bekjempe klimakrisen. Vårt mål er å redusere klimagassutslippene med minst 55 prosent frem mot 2030, og å bli et lavutslippssamfunn innen 2050. Alle tiltak, inkludert de innenfor kultur, idrett og frivillighet, er rettet mot å oppnå dette målet.

Vår visjon for en bærekraftig fremtid inkluderer et pulserende, livlig og attraktivt sentrum hvor kultur, idrett og frivillighet blomstrer. Strategisk plassering av offentlige funksjoner og idrettsanlegg bidrar til en levende bykultur og øker lokal økonomisk aktivitet. Bevaring av byens grønne lunger og utvikling av sammenhengende grøntstrukturer er sentrale for vår visjon.

I vår streben etter å balansere sosiale, økonomiske og miljømessige interesser, forplikter vi oss til å overholde både EUs taksonomi for økonomisk aktivitet og FNs bærekraftsmål. Dette er veiledende prinsipper for å sikre at vi møter dagens behov uten å kompromittere fremtidige generasjoners behov.

På denne måten bidrar vi til å styrke Haugesund som et bærekraftig regionsenter.

LIGGER DET TIL RETTE FOR EN AKTIV, INKLUDERENDE OG KULTURORIENTERT BY?

Haugesund kommune skal benytte sine unike egenskaper for å bygge en konsentrert, livlig og bærekraftig by der kultur, idrett og frivillighet står i sentrum. Haugesund har en tydelig bystruktur, rike kulturelle ressurser og store muligheter for vekst.

Kommuneplanen legger vekt på å fremme utviklingen av kultur, idrett og frivillige organisasjoner, samt bolig og næring i byens kjerne. Byens topografi legger til rette for en aktiv livsstil med økt bruk av sykling og gange.

Haugesund har som mål å legge til rette for en hverdag preget av mindre bilbruk, forbedret folkehelse, økt trivsel, inkludering og universell utforming. Plassering av offentlige og private funksjoner skal være i harmoni med denne visjonen, og bidra til å oppnå et lavutslippssamfunn.

Urbanisering og fortetting vil støtte opp under byen som et regionalt senter, hvor økonomisk, sosial og kulturell bærekraft er nøkkelbegrep. Kulturens rolle i dette landskapet er sentralt, og byens idrettsliv og frivillighetssektor vil være drivkrefter i å realisere Haugesunds ambisjoner om å være en levende, inkluderende og aktiv by.

SÆRLIG FOKUSOMRÅDER

I de kommende årene har tjenesteområdet kultur, idrett og frivillighet i Haugesund kommune definert flere sentrale fokusområder. Disse områdene har blitt identifisert som nøkkelområder for ekstra oppmerksomhet i arbeidet med å følge opp vår overordnede plan.

Vi anerkjenner at det finnes spesifikke utfordringer innenfor disse områdene i vårt samfunn, og ser det som vår oppgave å ta et aktivt grep for å adressere disse utfordringene. Følgende er en kortfattet oversikt over disse fokusområdene.

1. SOSIAL DELTAKELSE

Deltakelse i forskjellige arenaer er nøkkelen til å bygge og opprettholde sosiale nettverk. Barrierer kan hindre deltagelse, disse kan være samfunnsmessige, som velferdsordninger, eller individuelle. Haugesund kommune har et viktig fokus på å fremme sosial deltagelse, noe som bidrar til bedre folkehelse.

2. FYSISK AKTIVITET

Regelmessig fysisk aktivitet forbedrer helsen og livskvaliteten. Det kan forebygge sykdom og er essensielt i behandlingen av mange lidelser. Dermed er økt fysisk aktivitet i befolkningen avgjørende for et bærekraftig samfunn.

3. MANGFOLD OG INKLUDERING

Mangfold beriker samfunnet. Likeverdighet, rettigheter og muligheter for alle bidrar til bedre liv. Kommunen jobber for å støtte positive inkluderingsprosesser. Inkludering skjer når mangfold utfolder seg i arbeidsplasser, skoler, nabolag og foreninger.

4. KUNSTBYEN HAUGESUND

Kulturen er de vi er, kunsten er hvordan vi uttrykker oss. Kunst skal favne alle og være tilgjengelig i alle livsfaser. Ulike kunstformer er essensielle for samfunnsutvikling. Kunst og kultur fungerer som en samlende kraft, og er en integrert del av byens utvikling.

Kunsten har en egenverdi, og det er derfor ønskelig med mer kunst i Haugesund, uavhengig av målbar effekt.

BYLIV FOR ALLE

Det urbane regionsenteret

DELMÅL: Haugesund sentrum skal være regionens viktigste senter for handel, offentlig og privat tjenesteyting, kultur, uteliv, opplevelser og arbeidsplasser.

Bolig i byen

DELMÅL: Sentrumsområdet i Haugesund skal styrke sin attraktivitet som bosted, med boliger av høy kvalitet, en variert beboersammensetning, en høy boligtetthet, og gode bomiljø.

En vakker og attraktiv by

DELMÅL: Haugesund skal være en vakker og attraktiv by med gode byrom og rekreasjonsområder som er tilgjengelige for alle.

Haugesund sentrum skal ha en styrket identitet ved at det bygges nyskapende arkitektur som tilfører byen nye kvaliteter, samtidig som byens kulturhistoriske bygningsarv er forvaltet på en god måte.

Haugesund sentrum skal være inngangsporten for å besøke og oppleve Haugalandet.

Kunnskap i sentrum

DELMÅL: Haugesund skal være en nyskapende kunnskapsby med gode utdannings- og forskningsinstitusjoner og et aktivt og synlig studentmiljø.

Byliv for alle

Haugesund har satt flere delmål for å utvikle seg som det urbane regionsenteret i området. En viktig del av denne visjonen er at Haugesund sentrum skal være regionens viktigste senter for handel, offentlig og privat tjenesteyting, kultur, uteliv, opplevelser og arbeidsplasser.

For å oppnå dette, har Haugesund også definert mål om å være en vakker og attraktiv by. Dette inkluderer utvikling av gode byrom og rekreasjonsområder som er tilgjengelige for alle.

Haugesund sentrum skal ha en styrket identitet ved at det bygges nyskapende arkitektur som tilfører byen nye kvaliteter, samtidig som byens kulturhistoriske bygningsarv forvaltes på en god måte. I tillegg er det et mål at Haugesund sentrum skal være inngangsporten for å besøke og oppleve Haugalandet.

Bolig er også et viktig tema i Haugesunds delmål. Sentrumsområdet i Haugesund skal styrke sin attraktivitet som bosted, med boliger av høy kvalitet, en variert beboersammensetning, høy boligtetthet, og gode bomiljø.

Til slutt, skal Haugesund være en nyskapende kunnskapsby med gode utdannings- og forskningsinstitusjoner, og et aktivt og synlig studentmiljø. Dette delmålet handler om å utvikle Haugesund som et sentrum for kunnskap, noe som vil bidra til både økonomisk vekst og et levende urbant miljø.

TILTAK – byliv for alle

STRATEGI:	TILTAK:
■ Utvikle arenaer for kunst og kulturformidling i Haugesund sentrum.	→ Utrede en utvidelse av folkebiblioteket for å møte fremtidens utfordringer og styrke formidling til barn og unge.
■ Utvikle sentrum til en viktig kultur- og reiselivsdestinasjon.	→ Opprette Kolbein Falkeid senter for skrivekunst (i Haugesund folkebibliotek).
■ Utvikle sentrum til en viktig kultur- og reiselivsdestinasjon.	→ I samarbeid med Haugalandsmuseet utrede viten- og opplevelsessenter for sjøfart på Hasseløy.
■ Styrke Vibrandsøy som et viktig regionalt rekreasjons- og opplevelsesområde.	→ Etablere Vibrandsøyene som en maritim arena, der byens maritime historie og sjøfartshistorie er tilgjengelig og kan oppleves av alle.
■ Styrke Vibrandsøy som et viktig regionalt rekreasjons- og opplevelsesområde.	→ Samarbeide med Haugalandsmuseet om utbedring av bro til Tonjer fyr.
■ Styrke Vibrandsøy som et viktig regionalt rekreasjons- og opplevelsesområde.	→ Tilrettelegge for kunstopplevelser og utvikling i det videre arbeidet med Bergesenhuset.

TILTAK – byliv for alle

STRATEGI:	TILTAK:
■ Utvikle arenaer for kunst og kulturformidling i Haugesund sentrum.	→ Etablere et X-rom for kultur i Haugesund sentrum.
■ Sørge for at byens identitet og særpreg tas vare på gjennom en god forvaltning av kulturminner og kulturmiljø i sentrum.	→ Ferdigstille kulturminneplan i samarbeid med museet, enhet for byutvikling og lokalhistoriske foreninger.
■ Øke kvalitet for bomiljø i utvalgte sentrumsområder gjennom områdeløft.	→ Sikre permanent løsning for innbyggerstyrt aktivitetshus på Risøytunet.
■ Sikre gode møteplasser og grønne områder som felles goder.	→ Utvikle kinokvartalet som sosial arena også utendørs: Satsing på miljøgate i Skåregata og kinopark med amfi på Sir Toby-tomta.
■ Styrke Vibrandsøy som et viktig regionalt rekreasjons- og opplevelsesområde.	→ Etablere Vibrandsøy som en del av et senter for sjøfartshistorie.

X-ROM

Et vedtatt konsept i Haugesund, først lansert gjennom designhåndbok for Flotmyr. X-Rom kan ha flere funksjoner og skal være et fleksibelt areal for å utvikle aktivitet og nye funksjoner.

X-RomKultur kan være et sted hvor kunst og kulturarbeidsplasser kan tilbys over en tidsperiode og hvor det er tilgjengelig ett eller flere prosjektrum som kan egne seg som atelier øvingslokaler, kontor fellesskap/co-working space. X-RomKultur kan også tilrettelegges som kulturarena/scenerom/visningsrom for kunstnere.

KOLBEIN FALKEID SENTER

Kolbein Falkeid senter for skrivekunst skal bli et kreativt ressursenter først om fremst for poesi og kreativ skriving. Primær målgruppe er ungdom og unge voksne. I Falkeids ånd vil det bli lagt opp til arrangementer og prosjekter som favner hans dype omsorg og inkluderende holdning til sine medmennesker og nysgjerrigheten for den store verden. Senteret vil søke å motvirke ensomhet og arbeide for inkludering.

Utvidelse av folkebiblioteket er mulig i to etapper. Garasjen kan bygges inn, og taket over utbygget fra 90-tallet kan bygges ut. Disse tiltakene er lagt inn i fredningen fra 2019, og er delvis tegnet. De to arealene vil utvide biblioteket med ca 500 kvm, og gi rom for bedre formidling til barn- og unge, plass til å utvikle Kolbein Falkeid senter, samt universelt tilrettelagt gamingtilbud og satsingen på lokalhistorie og tilhørende lag og foreninger.

Haugalandmuseet ønsker et nytt museumsbygg i Haugeverven på Hasseløy for bevaring av kunst- og kulturhistoriske samlinger, formidling av kysthistorie og maritime samlinger, publikumsfasiliteter som verksted for barn/vitensenteraktiviteter, butikk, kafé og foredragssal. Område skal ha attraktive uteområder som innbyr til rekreasjon og bevegelse, med gangbro fra museumsområdet over til fastlandssiden. Et havmuseum der sild, salt og skip er fundamentene.

Å BO

Bo med kvalitet

DELMÅL: Haugesund skal være en attraktiv by som kan tilby et mangfold av boliger av høy kvalitet, gode bomiljø og gode møteplasser for alle.

Den tilgjengelige byen

DELMÅL: Haugesund skal tilby innbyggere og innflyttere en kortreist hverdag med bærekraftig arealbruk og transportløsninger.

En grønn by å bo i

DELMÅL: Haugesund skal være en grønn kommune med rik tilgang på grøntområder.

Kunnskap i sentrum

DELMÅL: Haugesund har en robust boligsammensetning i trygge bomiljø.

Å bo

Haugesund har utformet en rekke delmål for å fremme høy livskvalitet for sine innbyggere, med et særlig fokus på boligkvalitet, grønne områder, tilgjengelighet og sikkerhet.

For å fremme boligkvalitet har Haugesund satt som delmål å være en attraktiv by som kan tilby et mangfold av boliger av høy kvalitet, gode bomiljø og gode møteplasser for alle. Dette skal sikre at innbyggerne har tilgang på komfortable og varierte boalternativer, samtidig som de har tilgang til sosiale møteplasser som bidrar til et levende lokalsamfunn.

Haugesund har også forpliktet seg til å være en grønn kommune med rik tilgang på grøntområder. Dette delmålet understreker viktigheten av å ha tilgang til natur og friluftsliv, som både bidrar til fysisk og mental helse og øker byens generelle attraktivitet.

Den tredje delmålet fokuserer på å tilby innbyggerne en kortreist hverdag med bærekraftig arealbruk og transportløsninger. Dette skal bidra til å redusere behovet for lange reiser, samtidig som det støtter en mer bærekraftig livsstil og reduserer byens generelle miljøpåvirkning.

Til slutt har Haugesund som delmål å ha en robust boligsammensetning i trygge bomiljø. Dette sikrer at innbyggerne kan nyte et trygt og behagelig bomiljø, samtidig som det styrker byens motstandsdyktighet mot potensielle sosiale og økonomiske utfordringer.

TILTAK – å bo

STRATEGI:	TILTAK:
■ Ivareta identitetsskapende omgivelser med utgangspunkt i nærmiljø	→ Gjennomføre kunstprosjekter som utforsker lokal identitet i det offentlige rom.
■ Styrke kvaliteten og tilgjengeligheten til de grønne områdene og sikre gode forbindelser fra kysten til byheiene.	→ Belyse allerede eksisterende populære turløyper og grøntområder. Etablere en egen prioriteringsliste.

Å JOBBE – Å SKAPE

Offentlige virksomheter og arbeidsplasser

DELMÅL: Haugesund som regionsenter skal være det naturlige stedet for nye og eksisterende offentlige tjenester og arbeidsplassermøteplasser for alle.

Internasjonalisering

DELMÅL: Haugesund skal være aktiv i forhold til internasjonale utviklingstrender og impulser for videreutvikling av næringslivet og sine tjenester.

Haugesund kommune sitt internasjonale arbeid skal være preget av åpenhet, inkludering, likeverd og mangfold.

Næringsliv

DELMÅL: Haugesund skal være en bærekraftig, urban, handlekraftig og innovativ by som bidrar til at næringslivet står sterkt i et regionalt og globalt perspektiv.

Forskning, utvikling og kompetanse

DELMÅL: Haugesund skal ha fokus på læring som bærekraft for den enkelte, næringslivet og regionen.

Haugesund skal øke graden av forskning og utviklingsaktivitet.

Å jobbe – å skape

Haugesund har definert flere delmål for å styrke sin posisjon som et regionalt senter og bidra til en bærekraftig og innovativ utvikling.

Som regionsenter, er Haugesund det naturlige stedet for nye og eksisterende offentlige tjenester og arbeidsplasser. Dette delmålet er rettet mot å styrke offentlig virksomhet og skape flere arbeidsplasser.

Når det gjelder næringsliv, har Haugesund som delmål å være en bærekraftig, urban, handlekraftig og innovativ by. Målet er å bidra til at næringslivet står sterkt, både i et regionalt og globalt perspektiv.

Internasjonalisering er også en viktig del av Haugesunds delmål. Byen skal være aktiv i forhold til internasjonale utviklingstrender og impulser for videreutvikling av næringslivet og sine tjenester. Haugesund kommune sitt internasjonale arbeid skal preges av åpenhet, inkludering, likeverd og mangfold.

For å sikre en bærekraftig utvikling, skal Haugesund fokusere på læring, forskning og utvikling. Byen skal øke graden av forskning og utviklingsaktivitet, noe som er nødvendig for å styrke kompetansen både for den enkelte, næringslivet og regionen. Disse delmålene er satt for å sikre at Haugesund fortsetter å være et attraktivt og fremtidsrettet sted å bo og arbeide.

TILTAK – å jobbe – å skape

STRATEGI:	TILTAK:
■ Løfte fram reiselivssatsning lokalt og regionalt og videreutvikle kultur som næring gjennom ulike satsninger.	→ Haugesund kommune etablerer et forprosjekt for å utrede muligheten for å etablere et stort konsert- og konferansesenter sentralt i Haugesund. Dette skal gjøres i tett samarbeid med private aktører.
■ Legge til rette for at Den norske filmfestivalen er en aktuell filmfestival som preger byen gjennom året.	→ Videreutvikle Edda kino som en velfungerende arena for Den norske filmfestival og ha god festival- og filmkompetanse i tjenestoområdet kultur, idrett og frivillighet.
■ Løfte fram reiselivssatsning lokalt og regionalt og videreutvikle kultur som næring gjennom ulike satsninger.	→ Haugesund kommune og destinasjonsselskapet skal, sammen med aktuelle aktører, utarbeide en langsiktig plan som gjør Haugesund til en attraktiv arrangementsdestinasjon.
■ Utnytte mulighetene for internasjonalt samarbeid gjennom ulike kanaler og aktører.	→ Aktivt arbeide sammen med kultur- og kunstaktører for å etablere tett samarbeid med kultur- og kunstmiljø internasjonalt. Herunder vurdere kunstneropphold med bolig og prosjekter i utlandet.
■ Styrke Haugesund som studieby.	→ Arbeide aktivt for å involvere studenter inn i kulturlivet, idretten og frivilligheten. Innarbeide tiltak for dette i plan for studentbyen Haugesund.

TILTAK – å jobbe – å skape

STRATEGI:	TILTAK:
■ Legge til rette for et konkurransedyktig og variert handelstilbud i sentrum og i kommunen.	→ Sammen med næringslivet i Haugesund sentrum arrangere kunstprosjekt i X-RomKultur og kunstnerstyrte utstillingsrom i sentrum.
■ Løfte fram fyrtårn i reiselivssatsningen lokalt og regionalt og videreutvikle kultur.	→ Sammen med næringslivet, frivillige og kunstnere etablere en festival for kunst i det offentlige rom i Haugesund sentrum.
■ Løfte fram fyrtårn i reiselivssatsningen lokalt og regionalt og videreutvikle kultur.	→ Inngå tett samarbeid med Sildajazz for å bistå med videreutvikling av festivalen og dens rolle i Haugesund gjennom hele året.
■ Løfte fram fyrtårn i reiselivssatsningen lokalt og regionalt og videreutvikle kultur.	→ Satse på høy kvalitet på bilde, lyd og komfort. Bygge kompetanse på digital overføring av livearrangement og gjøre kinosalene tilgjengelige for andre arrangement enn kinovisning.

KONSERT- OG KONFERANSESENTER

Kommunen vil legge til rette for, og bidra til, at det etableres et innovativt og fremtidsrettet anlegg for kultur og konferanse i bykjernen. Det er viktig at anlegget har en størrelse og kapasitet som kompletterer øvrige arenaer i regionen, og blir konkurransedyktig i forhold til andre konferanse- og kulturbyer.

Det er et mål at anlegget kombinerer konferanseaktivitet på ukedager med kulturaktivitet i helgene. Det gir maksimal utnyttelse av arealer, utstyr og kompetanse. Samtidig vil dette bidra til økt aktivitet i bykjernen hele døgnet, alle dager. Anlegget vil også ha arealer som tjener som gode møteplasser for mennesker i alle aldre.

Det nye anlegget bør ligge i tett tilknytning til et oppgradert og modernisert kinoanlegg i Eddakvartalet. Dermed kan kinosalene i Edda få en betydelig høyere utnyttelsesgrad og samtidig bli en sentral del av en fornyet satsing på Haugesund som konferanseby.

Det skal utredes om det ligger til rette for en helhetlig kvartalsutvikling i bykjernen, der det aktuelle kvartalet i tillegg til konferanse/konsert-fasiliteter også kan romme andre formål.

Hvis dette kulturkvartalet etableres har det potensial til å være en ny og sterk drivkraft for kulturutvikling, næringsutvikling, byutvikling og Haugesund som regionsenter de neste 30 årene. Dette er med andre ord en tung satsing i bykjernen med effekt for hele byen og regionen.

KUNST I DET OFFENTLIGE ROM

Ved at kunst befinner seg på steder hvor folk ferdes og oppholder seg, når kunsten ut til alle, også de som ikke selv oppsøker gallerier og kunstmuseer. Kunsten skal være tilgjengelig for alle, men den skal ikke nødvendigvis tekkes alle. Det er i dette spenningsfeltet kunsten viser sin betydning.

Kunst i det offentlige rom er en integrert del av samfunnets kulturelle identitet, som formidler historier og skaper følelse av sted. Den er tilgjengelig for alle, men trenger ikke nødvendigvis å behage hver enkelt. I dette spenningsfeltet viser kunsten sin sanne verdi. Offentlig kunst kan utfordre, provosere og inspirere dialog, og er sentral for å skape et dynamisk og tankevekkende offentlig rom. Kunstverkene kan ta mange former, fra skulpturer til digitale verk, og kan være både midlertidige og permanente. Dette bidrar til å berike dagliglivet og kulturtilbudet.

Offentlig kunst kan fungere som en katalysator for urban fornyelse, styrke samfunnet, og bidra til økonomisk vekst gjennom turisme og kulturell attraksjon. Offentlig kunst er således ikke bare en estetisk berikelse, men også et effektivt verktøy for sosial og økonomisk utvikling.

RISØV
aktivitetshus 120

Å LEVE

Gode oppvekstsvilkår

DELMÅL: Haugesund kommune skal være en kommune med gode oppvekstsvilkår for barn og unge.

Naturmangfold og blågrønn struktur

DELMÅL: Haugesund kommune skal tilby innbyggerne nærhet til blå-grønne områder med gode naturkvaliteter.

Gode møteplasser

DELMÅL: Haugesund kommune skal ha attraktive, trygge og utviklende møteplasser for alle mennesker.

En inkluderende kommune

DELMÅL: Haugesund kommune skal være en kommune som er inkluderende og gir muligheter for bred samfunnsdeltakelse.

Ressurs- og kompetansesenter

DELMÅL: Haugesund kommune skal være et ressurs- og kompetansesenter for kunst, kultur, kirke, idrett, utdanning og næring i regionen.

God helse for alle

DELMÅL: Haugesund kommune skal legge til rette for god helse for alle og redusere sosiale helseforskjeller.

Å leve

Haugesund kommune har satt flere delmål for å sikre gode levekår og et inkluderende samfunn for alle sine innbyggere. Et av disse delmålene er å sikre gode oppvekstsvilkår for barn og unge, noe som reflekteres i kommunesatsingen på trygge og attraktive møteplasser for alle mennesker.

Kommunen har også en sterk forpliktelse til å fremme god helse for alle. Dette innebærer blant annet arbeid for å redusere sosiale helseforskjeller og sikre at alle innbyggerne har tilgang til nødvendige helse- og omsorgstjenester.

Som en del av sitt miljøengasjement, har Haugesund et delmål om å fremme naturmangfold og en blågrønn struktur. Dette innebærer at kommunen skal tilby sine innbyggere nærhet til blå-grønne områder med gode naturkvaliteter.

Haugesund kommune har som delmål å være en inkluderende kommune som gir muligheter for bred samfunnsdeltakelse. Dette gjelder både på individ-, gruppe- og samfunnsnivå.

Som et ressurs- og kompetansesenter for kunst, kultur, kirke, idrett, utdanning og næringsliv i regionen, har Haugesund som delmål å være en drivkraft for utvikling og vekst.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Legge til rette for arenaer for kunst, kultur og opplevelser for alle.	→ Etablere nye tiltak for skrivekunst.
■ Se på mangfold som en nyttig ressurs i kommunens og frivillighetens arbeid.	→ Etablere en mangfolds- og inkluderingskoordinatorfunksjon.
■ Tilrettelegge for en trygg, meningsfull og aktiv fritid gjennom organiserte og uorganiserte møteplasser i nærområdene.	→ Utvide bibliotekets åpningstider, inkludert søndagsåpent.
■ Se på mangfold som en nyttig ressurs i kommunens og frivillighetens arbeid.	→ Styrke bibliotekets samling og tjenestetilbud rettet mot fremmedspråklige barn og deltakere i språkopplæring slik at det reflekterer mangfoldet i kommunen.
■ Være en sentral aktør innen interkommunalt samarbeid med naboene innen idrett og kultur.	→ Haugesund folkebibliotek skal annet hvert år arrangere Nord Rogaland Biblioteksymposium (Bibfest) som et samlingspunkt for fagmiljøet i nordfylket.
■ Sørge for gode overganger og systematisk samhandling mellom kommunale tjenester.	→ Løfte og utjevne kvaliteten på alle kommunens skolebibliotek.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Etablere gode samarbeidsrelasjoner mellom eksisterende kultur- og idrettsarenaer, barnehage og skole, og sørge for at barn og unge tidlig får anledning til å engasjere seg.	→ Legge til rette for SFO i skolebiblioteket. Alle barneskoler i Haugesund skal kunne tilby SFO-tid i skolebiblioteket.
■ Legge til rette for arenaer for kunst, kultur og opplevelser for alle.	→ Utvikle kinoen som sosial og kulturell møteplass før, under og etter kinoopplevelsen gjennom utvidede åpningstider, arrangemente og programserier med lokale aktører.
■ Legge til rette for aktivitetsarenaer som hensyntar og inkluderer ulike aldersgrupper, kjønn, religioner og kulturer.	→ Etablere fargespill eller lignende satsning i Haugesund med Festiviteten som base, der barn og unge med ulik kulturell bakgrunn, mellom 7 og 25 år, møtes ukentlig og jobber frem mot et felles kunsterisk mål med profesjonell assistanse.
■ Legge til rette for arenaer for kunst, kultur og opplevelser for alle.	→ Festiviteten skal tilrettelegge for lokale aktører som ønsker å komme inn via husleiestøtteordningen til Haugesund kommune.
■ Legge til rette for arenaer for kunst, kultur og opplevelser for alle.	→ Festiviteten skal i større grad være et produserende hus, holde nasjonal og internasjonal standard på scene, sal og teknikk.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Legge til rette for arenaer for kunst, kultur og opplevelser for alle.	→ Barn og unge skal gis muligheten til å opptre på hovedscenen i Festiviteten. Eksempelvis gjennom UKM eller i samarbeid med frivillige organisasjoners forestillinger.
■ Forebygge mer og behandle mindre.	→ Gjennomføre målrettede holdningskampanjer som informerer om fordelene ved fysisk aktivitet.
■ Legge til rette for at innbyggerne kan ta de gode helsefremmende valgene, og med enkelhet leve et aktivt og sosialt liv.	→ Etablere samarbeidsforum mellom fastleger, frisklivssentral og folkehelse for oppfølging av mennesker som trenger tilrettelegging og oppfølging av fysisk aktivitet.
■ Sørge for gode overganger og systematisk samhandling mellom kommunale tjenester.	→ Arrangere tverrsektorielle fagdager for kommunalt ansatte innen folkehelse.
■ Folkehelseperspektivet skal tas med i all framtidig planlegging.	→ Etablere tett samarbeid mellom helsestasjon for ungdom og åpne møteplasser for ungdom.
■ Legge til rette for universell utforming.	→ Tilskuddsordning for utbedring av tilgang for alle/universell utforming.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Måltrettet styrking av det frivillige arbeidet.	→ Utarbeide en serviceerklæring fra Haugesund kommune til frivilligheten, en gjennomgang av hvilken service frivilligheten kan forvente av de kommunale tjenestene.
■ Måltrettet styrking av det frivillige arbeidet.	Opprette en frivilligplakat i samarbeid med frivilligheten. I denne ønsker vi å sette et spesifikt fokus på inkludering av alle inn i frivilligheten.
■ Etablere gode samarbeidsrelasjoner mellom eksisterende kultur- og idrettsarenaer, barnehage og skole, og sørge for at barn og unge tidlig får anledning til å engasjere seg.	→ Gjenninnføre en årlig "foreningens dag" med introduksjon av fritidstilbudene som eksisterer - i samarbeid med skolene og frivilligheten.
■ Legge til rette for at alle barn og unge kan delta i fritidsaktiviteter	→ Arbeide sammen med frivilligheten for å få ned kostnader for deltakelse.
■ Måltrettet styrking av det frivillige arbeidet.	→ Flytte frivilligsentralen til et lokale som er egnet for utlån til frivillige organisasjoner, som har universell tilgang, og hvor det vil være faste åpningstider og økt tilgjengelighet til kommunens ressurser.
■ Legge til rette for at alle barn og unge kan delta i fritidsaktiviteter.	→ Gjennom fritidskassen og åpne tilbud sørger vi for at alle barn og unge skal gis muligheter til å delta i fritidsaktiviteter.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Målrettet styrking av det frivillige arbeidet.	→ Bruke frivilligsentralen som en arena for veiledning og nettverksbygging for både potensielle frivillige etablerte organisasjoner.
■ Legge til rette for at alle barn og unge kan delta i fritidsaktiviteter.	→ Tilby gode digitale oversikter over fritidstilbud og aktiviteter i kommunen.
■ Se på mangfold som en nyttig ressurs i kommunens og frivillighetens arbeid.	→ Finansiere inkluderingsambassadører i frivillige lag og organisasjoner. Disse skal inngå i et ambassadørnettverk som koordineres av Haugesund kommune.
■ Sørge for at det blir avsatt lokaler og områder for videreutvikling av kunst-, kultur- og idrettsaktiviteter.	→ Utvikle bedre sambruk av eksisterende kommunale bygg for fritidsaktiviteter og foreningsarbeid.
■ Bidra til å heve den faglige/ pedagogiske kompetansen i frivillige lag og organisasjoner for å sikre at barn med ulike behov blir godt ivare tatt.	→ Tilby kurs og fagkvelder for frivillige ledere og trenere, samt videreformidler informasjon om andres kurs- og kompetansehevende tilbud.
■ Tilrettelegge for en trygg, meningsfull og aktiv fritid gjennom organiserte og uorganiserte møteplasser i nærområdene.	→ Bruke levekårsundersøkelsen ved prioritering av nye anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Tilrettelegge for en trygg, meningsfull og aktiv fritid gjennom organiserte og uorganiserte møteplasser i nærområdene.	→ Prioritere å heve kvaliteten på skolenes uteområder slik at de fremstår som attraktive aktivitetsparker for skolen og nærmiljøet. Håvåsen ungdomsskole skal være første prosjekt.
■ Legge til rette for at innbyggerne skal ta de gode helsefremmende valgene, og med enkelhet leve et aktivt og sosialt liv.	→ Etablere to X-RomAktiv etter modell fra Fysak-hallene i Bergen. Det er et mål at en hall skal være etablert innen 2025 og at den andre skal være under planlegging. Disse anleggene skal ha høy prioritet.
■ Legge til rette for økt fysisk aktivitet i skolen.	→ Finne gode samarbeidsformer for idrettens bidrag inn i skolehverdagen.
■ Legge til rette for økt fysisk aktivitet i skolen.	→ Etablere idretts-SFO i skolene i Haugesund i løpet av planperioden.
■ Øke tilgjengeligheten og bruken av idrettsanleggene.	→ Samarbeide på tvers av kommunale enheter for å åpne for nye brukergrupper i anleggene.
■ Kommunen skal legge til rette for idrettslag og andre frivillige organisasjoner som ønsker å bygge egne anlegg.	→ Videreføre ordningen om å søke kommunal garanti for lån og festeavtale for tomt.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Være innovative og nytenkende for utvikling av attraktive områder og anlegg for den egenorganiserte aktiviteten.	→ Ved oppgradering av skoleområder/gymsaler skal det alltid vurderes om oppgraderingen kan imøtekomme eksisterende behov for den organiserte idretten og/eller behovet innenfor den egenorganiserte idretten.
■ Være innovative og nytenkende for utvikling av attraktive områder og anlegg for den egenorganiserte aktiviteten	→ Ha et aktivt samarbeid med Tverga ved utvikling av anlegg for egenorganisert aktivitet.
■ Være innovative og nytenkende for utvikling av attraktive områder og anlegg for den egenorganiserte aktiviteten.	→ Legge til rette for et lokalt aktivitetsråd som skal ivareta den egenorganiserte aktiviteten.
■ Videreutvikle og ruste opp de eksisterende idretts-, kirke-, og kulturarenaene slik at de kan møte nye utfordringer og forventninger	→ Gjennomføre behovsvurderinger på anleggssituasjonen, i samarbeid med idretten, gjennom Haugesund idrettsråd og Rogaland idrettskrets. Denne behovsvurdering skal vurderes opp mot målene i klima- og energiplanen.
■ Legge til rette for økt fysisk aktivitet i skolen.	→ Utarbeide en norm for kvalitet i uteområdene i skolen.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Være en sentral aktør innen interkommunalt samarbeid med nabo-kommunene innen idrett og kultur.	→ Haugesund skal aktivt bidra til etablering av interkommunale idrettsanlegg i regionen.
■ Sørge for at det blir avsatt lokaler og områder for videreutvikling av kunst-, kultur- og idrettsaktiviteter.	→ Utrede nåværende og fremtidige behov for fotballanlegg. Utredningen av stadion 2 vil være en del av denne utredningen.
■ Legge til rette for arenaer for kunst, kultur og opplevelser for alle.	→ Etablere lavterskel kunsttilbud for voksne innbyggere etter inspirasjon fra Bergen kommunens Lykkepille.
■ Legge til rette for universell utforming.	→ Kultur, idrett og frivillighet skal ha en universell utforming av informasjons- og kommunikasjonskanalene.
■ Tilrettelegge for en trygg, meningsfull og aktiv fritid gjennom organiserte og uorganiserte møteplasser i nærområdene.	→ Tilgjengeliggjøre idrettshaller, bibliotek og bydelshus gjennom digitalt bookingsystemer og meråpent-prinsipp.
■ Forebygge mer og behandle mindre.	→ Det skal etableres minst to områder i Haugesund sentrum som innbyr til fysisk aktivitet for alle. Erfaringen fra disse skal legges til grunn for etablering av nye områder.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Etablere gode samarbeidsrelasjoner mellom eksisterende kultur- og idrettsarenaer, barnehage og skole, og sørge for at barn og unge tidlig får anledning til å engasjere seg.	→ Etablere scene/formidlingsmuligheter til kulturskolen på biblioteket. Kultur- og bydelshusene. Festiviteten og andre bygg skal ha definerte deler av driften og kapasiteten avsatt til kulturskolen.
■ Kommunen skal legge til rette for idrettslag og andre frivillige organisasjoner som ønsker å bygge egne anlegg	→ Målrettede tilskuddsordninger som stimulerer til bygging og drift av egne anlegg.
■ Videreutvikle bydelshusene slik at barn og unge har et godt kulturtilbud i tilknytning til sitt nærområde.	→ Alle tilbud i regi av kultur, idrett og frivillighet skal være universelt tilrettelagt.
■ Legge til rette for at idretts-, kunst- og kulturutøvere kan etablere seg og utøve sin profesjon i Haugesund og regionen	→ Sammen med Kompani Haugesund utarbeide en modell for drift av det profesjonelle danse miljøet.
■ Tilrettelegge for en trygg, meningsfull og aktiv fritid gjennom organiserte og uorganiserte møteplasser i nærområdene.	→ Sammen med Røvær Øyting utvikle en strategi for kultur, idrett og frivillighet på Røvær.
■ Øke fokuset på barns rett til medvirkning.	→ Kommunen skal i alle byggeprosjekt ha særskilt fokus på barns medvirkning i prosessen og utformingen.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Legge til rette for at idretts-, kunst- og kulturutøvere kan etablere seg og utøve sin profesjon i Haugesund og regionen.	→ Etablere et råd for profesjonell kunst- og kulturaktører i Haugesund med deltagere fra ulike disipliner.
■ Legge til rette for at idretts-, kunst- og kulturutøvere kan etablere seg og utøve sin profesjon i Haugesund og regionen.	→ Følge opp den videre utbyggingen og utviklingen av et regionalt senter for produksjon og formidling av kunst. Hovedfokus er å tilrettelegge for stabile arbeidsplasser for det frie profesjonelle kunst og kulturfeltet på Haugalandet. Dette skal gjøres sammen med Haugaland Kunstverk og andre relevante aktører innen profesjonell kunst.
■ Legge til rette for at idretts-, kunst- og kulturutøvere kan etablere seg og utøve sin profesjon i Haugesund og regionen.	→ Kunstprosjekter i det offentlige rom skal ha krav om lokal deltakelse av kunstner om mulig.
■ Legge til rette for at idretts-, kunst- og kulturutøvere kan etablere seg og utøve sin profesjon i Haugesund og regionen.	→ Når Haugesund kommune bygger nye og rehabiliterer eldre bygg, skal det i hvert byggeprosjekt settes av 2 % av total byggekostnad til kunstprosjekt.
■ Legge til rette for at idretts-, kunst- og kulturutøvere kan etablere seg og utøve sin profesjon i Haugesund og regionen.	→ Med utgangspunkt i retningslinjer for Statens kunstnerstipend skal vi utvikle et stipend for Bykunstner.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Legge til rette for at idretts-, kunst- og kulturutøvere kan etablere seg og utøve sin profesjon i Haugesund og regionen.	→ Bistå Musikkrådet Haugesund med å etablere en deltidsstilling som daglig leder.
■ Stimulere til etablering av nye kulturnæringer og kulturarenaer.	→ Bidra til etablering av kunstnerstyrte utstillingsrom i Haugesund sentrum.
■ Stimulere til etablering av nye kulturnæringer og kulturarenaer.	→ Bistå i prosessen med etablering av et permanent scenekunstrom.
■ Øke tilgjengeligheten og bruken av idrettsanleggene.	→ Gjennomføre forsøksprosjekt med åpne idrettshaller.
■ Videreutvikle bydelshusene slik at barn og unge har et godt kulturtilbud i tilknytning til sitt nærområde.	→ Innføre Åpen Hall i Skåredalen.
■ Videreutvikle bydelshusene slik at barn og unge har et godt kulturtilbud i tilknytning til sitt nærområde.	→ Utarbeide strategi for ungdomskultur.
■ Videreutvikle bydelshusene slik at barn og unge har et godt kulturtilbud i tilknytning til sitt nærområde.	→ Etablere åpen møteplass for ungdom i Haraldsvangprosjektet.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Videreutvikle bydelshusene slik at barn og unge har et godt kulturtilbud i tilknytning til sitt nærområde.	→ Videreutvikle og lage metodikk for åpne og trygge møteplasser for ungdommer.
■ Videreutvikle bydelshusene slik at barn og unge har et godt kulturtilbud i tilknytning til sitt nærområde.	→ Tilby gode og aktuelle ferietilbud til barn og unge.
■ Tilrettelegge for en trygg, meningsfull og aktiv fritid gjennom organiserte og uorganiserte møteplasser i nærområdene.	→ Etablere lokale stedsutvikling-prosjekt rundt hvert kultur- og bydelshus sammen med lokale velforeninger, borettslag og lokalt næringsliv.
■ Legge til rette for at alle barn og unge kan delta i fritidsaktiviteter.	→ Utrede gratis kulturskole for barn og unge.
■ Legge til rette for at alle barn og unge kan delta i fritidsaktiviteter.	→ Haugesund kulturskole skal ha et fullverdig opplæringstilbud innen alle kunst- og kulturfag. Tilbudet skal utformes i tråd med rammeplan for kulturskolen (2016).
■ Legge til rette for at alle barn og unge kan delta i fritidsaktiviteter.	→ Kulturskolen skal utvikle kunst- og kulturfag som kan tilbys som del av barnehagetilbudet og skolefritidsordningen i grunnskolen.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Sørge for gode overganger og systematisk samhandling mellom kommunale tjenester.	→ Kulturskolen skal ha ansvar for Den kulturelle skolesekk (DKS) og Den kulturelle spaserstokk (DKSS).
■ Sørge for at det blir avsatt lokaler og områder for videreutvikling av kunst-, kultur- og idrettsaktiviteter.	→ Etablere kulturskole på Flotmyr og legge plan for bruk av andre bygg til kulturskoletilbudet. Kulturskolen skal ha en hovedskole og andre undervisningssteder rundt i kommunen.
■ Legge til rette for aktivitetsarenaer som hensyntar og inkluderer ulike aldersgrupper, kjønn, religioner og kulturer.	→ Kulturskolen skal etablere et undervisningstilbud for voksne innbyggere.
■ Sørge for at det blir avsatt lokaler og områder for videreutvikling av kunst-, kultur- og idrettsaktiviteter.	→ Etablere øvings- og konsertlokaler for de største kor og ensembler i Haugesund. Ved bygging av ny kulturskole skal dette prioriteres.
■ Være en sentral aktør innen interkommunalt samarbeid med nabokommunene innen idrett og kultur.	→ Haugesund kommune skal ta initiativ til et tettere samarbeid mellom kulturskolene i regionen.
■ Være en sentral aktør innen interkommunalt samarbeid med nabokommunene innen idrett og kultur.	→ Kulturskolen skal etablere interkommunale fordypningsprogram i samarbeid med regionens kulturskoler.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Se på mangfold som en nyttig ressurs i kommunens og frivillighetens arbeid.	→ Haugesund kommune skal benytte noen av sine behov for nyansettelser til å ansette kandidater som deltar på språk- og arbeidspraksis samt arbeidstrening.
■ Se på mangfold som en nyttig ressurs i kommunens og frivillighetens arbeid.	→ Haugesund kommune skal bidra til et raust og inkluderende samfunn ved å ta imot kandidater i språk- og arbeidspraksis, samt arbeidstrening i alle tjenesteområdene.
■ Se på mangfold som en nyttig ressurs i kommunens og frivillighetens arbeid.	→ Er det kvalifiserte søkere fra en underrepresentert gruppe til en bestemt stilling i Haugesund kommune, skal en kalle inn minst en slik søker til intervju. Søkere skal informeres om dette i utlysningsteksten.
■ Se på mangfold som en nyttig ressurs i kommunens og frivillighetens arbeid.	→ Haugesund kommune skal tilby varig tilrettelagt arbeid i større grad. Det er et mål at alle tjenesteområdene skal ha personer ansatt på VTA. Det skal gjøres tiltak for å sette fokus på dette i hele organisasjonen.
■ Legge til rette for arenaer for kunst, kultur og opplevelser.	→ Kommunen skal tilby relevante og interessante tilbud og arenaer til datainteressert ungdom.

TILTAK – å leve

STRATEGI:	TILTAK:
■ Tilrettelegge for trygg, meningsfull og aktiv fritid gjennom organiserte og uorganiserte møteplasser i nærområdene.	→ Frivillige lag og organisasjoner skal ha vederlagsfri bruk av kommunens lokaler.
■ Kommunen skal legge til rette for idrettslag og andre frivillige organisasjoner som ønsker å bygge egne anlegg.	→ Stimulere frivilligheten til å samarbeide om nybygg for å legge til rette for god ressursutnyttelse.
■ Legge til rette for at idretts-, og kunst- og kulturutøvere kan etablere seg og utøve sin profesjon i Haugesund og regionen.	→ Utarbeide strategi for musikkutvikling. Strategien skal inneholde plan for å øke kompetanse for de som ønsker å arbeide innen musikk.
■ Utvikle sentrum til en viktig kultur- og reiselivsdestinasjon	→ I samarbeid med Haugalandsmuseet utrede og utvikle et nytt maritimt museum med vitensenteropplevelser på Hasseløy.

ØKE TILGJENGELIGHETEN OG BRUKEN AV IDRETTSANLEGGENE

Idrettsanleggene i Haugesund er stort sett godt utnyttet og fulle av aktivitet på ettermiddager og i helger. Samtidig erfarer vi at det er en noe ledig kapasitet på enkelte tidspunkter, spesielt på dagtid, fredag ettermiddag og i enkelte helger.

Det er et mål at anleggene skal kunne utnyttes enda bedre og gjøres tilgjengelige for nye målgrupper i de tilgjengelige tidene. Eksempelvis utsatte grupper innen rus- og psykiatri kan ha stor gevinst ved å benytte disse anleggene som nye mestringsarenaer for å bedre både fysisk og psykisk helse.

Bedre tilgjengelighet kan skje gjennom digitalisering ved at innbyggere lettere får tilgang og oversikt over når anleggene står ledige og kan benyttes. Gjennom kommunens bookingsystem håper vi at flere grupper lettere kan få tilgang og slik kunne øke aktiviteten i anleggene enda mer i tiden fremover.

X-ROMAKTIV

X-Rom er et vedtatt konsept i Haugesund. Først lansert gjennom designhåndbok for Flotmyr. X-Rom kan ha flere funksjoner og skal være et fleksibelt areal for å utvikle aktivitet og nye funksjoner.

X-RomAktiv skal være et lavterskeltilbud med fokus på egenorganisert fysisk aktivitet. Målet må være å legge til rette for egenorganisert aktivitet basert på brukernes premisser og ha fokus på å bygge gode, trygge og positive miljøer hvor brukerne kan fritt utfolde seg. Målet med aktivitetene er å styrke og å utvikle brukerne sine fysiske, psykiske og sosiale egenskaper. Dette er tenkt å være et lavterskeltilbud som er gratis og det kreves ingen ferdigheter eller registrering for å bruke fasilitetene.

FORENINGENS DAG

Foreningens dag er et kjent konsept for mange i Haugesund. Denne dagen har vært arrangert i mange år, men har de siste årene ikke blitt prioritert. Målet med dagen er at elever på mellomtrinnet skal få møte mangfoldet i byens lag og organisasjonsliv og bli kjent og inspirert til å starte med en ny fritidsaktivitet. Vi vet at frafallet for mange starter på mellomtrinnet. Det vil derfor være avgjørende å legge til rette for at barna i denne alderen får muligheten til å finne seg en ny fritidsaktivitet.

GRATIS KULTURSKOLE

Kulturskolen er en lovpålagt skole, men er en viktig forutsetning for mye av det frivillige kulturliv. I kulturskolen legges grunnlaget for at barn- og unge kan delta innen scenekunst, musikk og andre kunstformer. Dette må gjøres gradvis i tett samarbeid med lærerne for å skape erfaringer på effekten.

RESSURSGRUPPER

Det skal opprettes ressursgrupper for ulike områder innenfor frivillig sektor, hvor organisasjoner som arbeider for samme målgruppe og/eller med lignende tiltak samles jevnlig. Gjennom ressursgruppene vil de frivillige organisasjonene kunne samarbeide og samarbeide om tiltak, samt i større grad kunne benytte seg av kompetanse på tvers av organisasjoner. Ressursgruppene er en potensiell høringsinstans, og vil kunne styrke den politiske påvirkningskraften til den frivillige sektor.

Videre er det et mål å styrke samhandlingen mellom kommune og frivillighet gjennom ressursgruppene. Gruppene vil kunne fungere som et kontaktpunkt og en ressurs for kommunens arbeid i enkeltsaker og planarbeid.

FRIVILLIGHETSPLAKAT

Frivillighetsplakat skal ha som mål å omtale frivillighetens samfunnsrolle gjennom inkludering, medvirkning og samarbeid. Plakaten skal utformes som en omforent kontrakt med gjensidige mål og forpliktelser mellom frivillige organisasjoner og kommunen. Innholdet i plakaten må utformes i tett samarbeid med frivilligheten.

KULTURSKOLETILBUD FOR VOKSNE

Hovedfokus for kulturskolen er barn- og unge. Det er likevel stort potensial for å også tilby voksne muligheten til å lære nye kreative fag. Dette vil være viktige faktorer i forbedring av både psykisk- og fysisk helse for mange. Men ut over dette er det viktig å vite at det er mye kreativt potensial i den voksne befolkningen. Med å tilby dem et faglig perspektiv til en lidenskap vil det kunne oppstå mange nye og gode utøvere i regionen.

FARGESPILL ELLER TILSVARENDE SATSING

Dette er ment å være en helårs møteplass for barn og unge mellom 7 og 25 år, og der deltagerne får brukt, og utviklet sin kunstneriske og kulturelle kompetanse i samarbeid med musikk-, danse- og sangpedagoger. Prosjektet skal lage ny scene-kunst som henter sin energi fra møter mellom mennesker. Gjennom å møtes i kreative prosjekter ønsker vi å bygge mestring og verdi for de barn- og unge som er med. Det vil også skape en identitet for regionen gjennom nye opplevelser og nye talent. Prosjektet er tenkt etablert med utgangspunkt med prosjektledelse i Festiviteten, men i samskaping med frivillige organisasjoner og andre offentlige tilbud.

PERMANENT SCENEKUNSTROM

Haugesund Teater har ytret behov for prøve- og produksjonslokaler i lengre tid. Kompani Haugesund har tilsvarende behov for produksjons- og administrasjons-arealer. Festiviteten konserthus er arena for både teateret og kompaniet, men grunnet behov for prøveperioder på inntil åtte uker, kan dette ofte komme i konflikt med Festiviteten's omfattende programmering av salen. Et nytt areal for scenekunst bør ivareta behovene til både Kompani Haugesund og Haugesund Teater.

HUSLEIESTØTTEORDNING

Etablering av et tilskudd for frivillige lag og organisasjoner tilhørende i Haugesund for å redusere leiekostnadene i Festiviteten konserthus. Ordningen forvaltes av Kultur, idrett og frivillighet. Festiviteten konserthus er ansvarlig for programmering.

ÅPNE TREFFSTEDER FOR UNGDOM VED KULTUR- OG BYDELSHUSENE

Kultur- og bydelshusene i Haugesund er sentrale møtesteder for ungdommen i byen og bidrar til å styrke det sosiale fellesskapet. De åpne klubbkveldene og e-sportsatsingen oppmuntrer til aktiv deltakelse og engasjement blant ungdommen.

Ved å tilby øvingslokaler, støtter husene det uorganiserte musikkmiljøet og fremmer kreativitet og kulturell utfoldelse.

I tillegg spiller kultur- og bydelshusene en viktig rolle i integreringsarbeidet i kommunen gjennom sitt ansvar innen introduksjonsprogrammet for flyktning-tjenesten. I tråd med sin rolle som samlingspunkter for lokalsamfunnet, har de nå begynt å utvide sitt tilbud til å omfatte åpne møtesteder i noen av byens idrettshaller.

Å BEVEGE SEG

En bærekraftig reisemiddel-fordeling

DELMÅL: Veksten i persontrafikk i Haugesund skal tas gjennom sykkel, gange og kollektiv.

En kortreist hverdag

DELMÅL: Haugesund skal disponere sine arealer på en slik måte at flest mulig kan nyte godt av en kortreist hverdag.

En inkluderende by

DELMÅL: Haugesund skal være en inkluderende by som er universelt utformet.

Attraktive uteområder

DELMÅL: Haugesund skal ha attraktive gang- og sykkelarealer, samt uteområder som innbyr til bevegelse, lek og sosial kontakt mellom mennesker.

Aktive og glade barn

DELMÅL: Minst 80 % av barn og unge i Haugesund skal sykle eller gå til skolen og til fritidsaktiviteter. Følgereiser bør i stor grad skje til fots eller på sykkel.

Å bevege seg

Haugesund har satt seg klare delmål for å være en bærekraftig og inkluderende by. Ett av disse delmålene er å sikre en bærekraftig reisemiddelfordeling. Veksten i persontrafikken i Haugesund skal hovedsakelig tas gjennom sykkel, gange og kollektivtransport, i tråd med bærekraftige prinsipper.

Inkludering er også en sentral verdi for byen, der Haugesund har som delmål å være en inkluderende by som er universelt utformet. Dette betyr at byen skal være tilgjengelig og egnet for alle, uavhengig av fysiske eller sosiale forskjeller.

Haugesund legger også stor vekt på aktivitet blant barn og unge. Delmålet er at minst 80% av barn og unge skal sykle eller gå til skolen og til fritidsaktiviteter, og at følgeturer bør i stor grad skje til fots eller på sykkel.

For å fremme en bærekraftig livsstil, har Haugesund satt seg et delmål om en «kortreist» hverdag. Det innebærer at kommunen skal disponere sine arealer på en slik måte at flest mulig kan nyte godt av en hverdag der de har kort avstand til det de trenger.

Haugesund har også som delmål å skape attraktive uteområder. Dette innebærer at Haugesund skal ha tiltalende gang- og sykkelarealer, samt uteområder som innbyr til bevegelse, lek og sosial kontakt mellom mennesker.

TILTAK – å bevege seg

STRATEGI:	TILTAK:
■ Sørge for at gangveier og uteområder har et bredt utvalg av attraksjoner som appellerer til alle aldersgrupper.	→ Kartlegge eksisterende friluftsområder, ferdselsårer og turruter (rundløyper).
■ Legge til rette for at strandsonen i Haugesund blir tilgjengelig for befolkningen, og for at det skal være mulig å gå langs sjøen gjennom hele kommunen.	→ Etablere et samskapingsprosjekt med frivilligheten, innbyggere og andre samfunnsaktører for å ta i bruk strandsonen.
■ Jobbe for å øke bevisstheten til barn, foreldre og skolen rundt viktigheten av at barna er fysisk aktive og etablerer gode vaner tidlig.	→ Utrede muligheten for idrettsskole i regi av idretten for barn opp til 10 år.
■ Sørge for at gangveier og uteområder har et bredt utvalg av attraksjoner som appellerer til alle aldersgrupper.	→ Etablere grønne korridorer fra sentrum og opp i friluftsområdene.

PROSJEKT INNBYGGERINVOLVERING BYHEIENE

Byheiene er et viktig område for friluftsliv og folkehelse. Mange enkeltpersoner og organisasjoner har i samarbeid med kommunen en viktig funksjon i forvaltningen og vedlikeholdsarbeidet. I ulike deler av Byheiene jobber det en rekke ildsjeler som har et sterkt engasjement, og som er lommekjente i naturområdene.

På frivillig basis sørger de for skjøtsel av kulturlandskapet, vedlikehold og oppgradering av stinettet. I 2021 ble en prosjektgruppe bestående av 15 personer opprettet med det formål å utarbeide en forvaltningsplan for vedlikehold og utvikling av løype- og stinett samtidig som natur og det biologiske mangfold skal bevares.

Ved god planlegging får vi gode naturopplevelser, økt trivsel, sterkere stedsidentitet, høyere bolyst og bedre helse.

IDRETTSSKOLE FOR BARN

En idrettsskole vil kunne være et viktig tiltak for å sikre at flere barn tidlig får kjennskap og erfaring med flere ulike idretter, til en lavest mulig kostnad. Idrettsskolen er tenkt som et samarbeid mellom flere idrettslag som kan tilby et allsidig og variert idrettstilbud som barna får prøvd ut med en og samme medlemskontingent.

En bred erfaring fra flere ulike idretter vil styrke barnas mulighet og innflytelse til å velge sin idrett og senke terskelen for å ta opp et idrettstilbud senere i barne- og ungdomstiden.

UTEROM OG LEKEPLASSER

Haugesund har i dag 165 kommunale lekeplasser og i tillegg finnes en hel rekke private lekeplasser og uteområder i tilknytning til skoler og barnehager. I forbindelse med kommuneplanarbeidet har lekeplassene blitt kartlagt, og det er ønskelig å få på plass en ny uteromsplan eller lekeplasstrategi som skal lage normer for hvilke kvaliteter en lekeplass skal ha.

I tillegg må det vurderes hvor lekeplassene bør ligge for at de skal være tilgjengelige for flest mulig. Færre gode lekeplasser er å foretrekke fremfor 165 lekeplasser av varierende kvalitet. Likefullt er det viktig å ivareta behovet for nærlekeplasser for de aller minste barna.

Om fakta- og kunnskapsdel

I fakta- og kunnskapsdelen gjør vi rede for grunnlaget for de mål, strategier og tiltak som presenteres i planen. Fakta- og kunnskapsdelen gir en oversikt over kommunale, regionale og nasjonale rammebetingelser, føringer og virkninger for folkehelse, kultur, frivillighet og idrett.

FØRINGER FOR PLANEN

Det foreligger en rekke planer, meldinger, lover og utredninger på globalt, nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå som har betydning for arbeidet med temaplanen. Nedenfor er det kort redegjort for et utvalg av de føringer som er mest sentrale for denne planen.

FN'S BÆREKRAFTSMÅL

FN's bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. I denne planen er det flere bærekraftsmål som er relevante og som planen skal bygge oppunder.

NASJONALE FØRINGER FOR KOMMUNAL PLANLEGGING

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. I Nasjonal forventning for kommunal planlegging (2019- 2023) legges det vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn.
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning.
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn.
- Å skape et trygt samfunn for alle.

STATLIG POLITIKK

Meld. St. 26 (2011-2012) «Den norske idrettsmodellen» er den siste vedtatte statlige plan for idrettspolitik. Dens overordnede mål er idrett og fysisk aktivitet for alle. Dette innebærer at staten gjennom sine virkemidler skal legge til rette for at alle som ønsker det skal ha mulighet til å delta i idrett eller drive egenorganisert fysisk aktivitet.

Regjeringens idrettsstrategi (2021): «Sterkere tilbake – en mer inkluderende idrett» legger vekt på mangfold og inkludering i idrett og vil bidra til å styrke idrettsaktiviteten etter pandemien.

Handlingsplanen *«Sammen om aktive liv (2020-2029)»* har som mål å opprettholde og utvikle god helse gjennom hele livet.

I *Meld. St. 8 (2018–2019) «Kulturens kraft- Kulturpolitikk for framtida»* peker regjeringen på kulturpolitiske utfordringer framover i lys av sentrale utviklingstrekk i samfunnet, som teknologisk utvikling, globalisering, demografiske endringer og utviklingen i samfunnsøkonomien.

Meld. St. 18 (2020–2021) «Oppleve, skape, dele — Kunst og kultur for, med og av barn og unge» har som hovedbudskap at alle barn og unge skal få medvirke i kunst- og kultur. De skal involveres i kulturpolitikken og delta i kunst- og kulturaktiviteter. Videre skal de tilbys kunst og kultur av høy kvalitet. Kulturskolen og Den kulturelle skolesekken er sentrale virkemiddel for å nå disse målene og viktige tema i meldingen.

Nasjonal bibliotekstrategi 2020-2023: «Rom for demokrati og dannelse» har som mål å videreutvikle bibliotekene som relevante og viktige institusjoner i fremtiden, og slik bidra til folkeopplysning og dannelse for befolkningen.

Meld. St. 19 (2018–2019) «Folkehelsemeldingen – Gode liv i et trygt samfunn» har fokus på systematisk folkehelsearbeid.

Meld. St. 10 (2018-2019) «Frivilligheten – sterk, selvstendig, mangfoldig — Den statlige frivillighetspolitikken» har som overordnet mål å øke deltagelsen i frivillige organisasjoner og frivillig arbeid.

REGIONALE STRATEGISKE DOKUMENT

Regional Kulturplan for Rogaland (2015-2025) inneholder fylkeskommunal politikk for kultur, idrett og frivillighet. Haugesund kommune har sendt inn høringssvar på denne.

MEDVIRKNINGSPROSESSER

Gjennom forberedelse til planen er det gjennom online undersøkelser og fysiske møter blitt gitt over 500 innspill til planen. Disse har blitt tatt med i arbeidet med utarbeidelse av planen og viser et stort engasjement fra innbyggerne.

MEDVIRKNING:

- Innspillmøter med frivillige lag og organisasjoner, 2. og 3. februar 2022. 18 organisasjoner meldte seg på.
- Møter med Ressursgruppe for 60+, Ressursgruppe Rusomsorg, forebygging og livskvalitet og Ressursgruppe Ungdom/Åpne Møteplasser.
- Innspill til kulturplan - Haugesund folkebibliotek 12. eller 15. oktober 2021, 25 møter.
- Innspill til idrettsplan på Haugesund folkebibliotek 12. eller 15. oktober 2021, 9 møter.

SPØRREUNDERSØKELSER:

- Høringsinnspill temaplan kultur, idrett og frivillighet, 25 besvarelser.
- Innspill fra ungdom i Haugesund. Frivillig deltakelse og frivillige organisasjoner. 59 besvarelser fra ungdom mellom 15-25 år.
- Innspill fra innbyggere på «Friluftsliv, mosjon og rekreasjon i Haugesund». 109 besvarelser.
- Undersøkelse om ønsker til planen for Kultur og idrett, 259 besvarelser.

ETTERSPØRSEL AV KUNST OG KULTUR ETTER COVID-19

Covid-19 Monitor er en internasjonal undersøkelse som ble initiert av analyse- og konsultentselskapet WolfBrown i USA. Den norske utgaven er gjennomført av Norsk Publikumsutvikling i samarbeid med NTO og Kulturrådet.

Undersøkelsen viser hvordan pandemien påvirker etterspørselen etter kunst og kultur over tid. Noen av hovedfunnene i undersøkelsen, er at 9 av 10 nordmenn har høy tillit til at institusjonene sørger for at det er trygt å vende tilbake når de gjenåpner. Men kun 60% av institusjonenes kjernepublikum føler seg klare for å delta på kunst- og kulturarrangement, 40% er foreløpig ikke klare. Undersøkelsen viser også at digitalt innhold representerer en mulighet for publikumsutvikling, særlig i yngre segmenter som ikke ofte går i teater, på museum eller konsert.

Kultur- og likestillingsdepartementet har bedt Kulturrådet og Norsk filminstitutt (NFI) om å kartlegge og analysere koronapandemiens konsekvenser for kultursektoren og vurdere virkemidler som kan styrke sektoren etter pandemien. Sluttrapporti for prosjektet «*Gjenoppbygging av kultursektoren*» 2021-2022, ble lansert uke 17. Denne vil bli hensyntatt i høringsperioden.

FOLKEHELSE

Folkehelse handler om hvordan helse er fordelt i befolkningen. Grunnlaget for god helse legges tidlig og styres av mange faktorer den enkelte ikke selv råder

over. Kommunen er forpliktet til å arbeide for å forebygge alle former for sykdom, skader og helsetrusler. Som kommune er vi også forpliktet til å gjøre alt vi kan for at alle skal ha like muligheter til å leve et sunt og godt liv. Målsetningene om god folkehelse skal ligge til grunn for arbeidet i hele den kommunale virksomheten, både i politiske beslutninger og administrative prosesser. Dette er en tverrsektoriell utfordring.

Etter Folkehelseloven og Forskrift om oversikt over folkehelsen § 5, er kommunen pålagt å føre en løpende oversikt over folkehelsetilstanden. Vi samarbeider med Rogaland fylkeskommune og andre kommuner gjennom avtalen «Partnerskap for folkehelse». Vi samhandler også direkte med frivillige organisasjoner om tiltak og aktiviteter gjennom våre tilskuddsordninger og andre felles prosjekter.

Haugesund har utfordringer med økonomiske og sosiale forskjeller i befolkningen. Det er flere lavinntektsfamilier i Haugesund enn snittet for fylket og landet. Det er også flere barn av enslige forsørgere og personer som bor alene, og vi vet at dette ofte er husholdninger med vanskelige økonomiske forhold. Kommunen har også en høy andel som mottar sosialhjelp. Levekårsundersøkelsen fra 2020 viser at tettheten av lavinntekstshusstander er høyest i sentrumskjernen. Dette er utfordringer som har vært vedvarende over tid og som har komplekse årsaker.

Folkehelseundersøkelsen i Rogaland 2020, for Haugesund kommune, viser at det er små forskjeller mellom menn og kvinner i hvordan de vurderer sin egen livskvalitet. Faktorer som alder, utdanning, økonomi, deltakelse i arbeidslivet og sosiale nettverk er derimot svært utslagsgivende. Ytterpunktene kan illustreres på denne måten:

Hen som har best livskvalitet i Haugesund:

- Er over 50 år gammel
- Har minst 4 års høyere utdanning
- Har god eller svært god privatøkonomi
- Er i arbeid eller er alderspensjonist
- Har et sterkt sosialt nettverk og god støtte i dem rundt seg

Hen som har dårligst livskvalitet i Haugesund:

- Er mellom 18-29 år gammel
- Har bare grunnskole
- Har svært vanskelig privatøkonomi
- Står utenfor arbeidslivet
- Har et svakt sosialt nettverk og lite støtte.

Hvilke levekår man vokser opp under har mye å si for skolegang, sosial utvikling og fremtidig utdanning og yrkesløp. Stram familieøkonomi kan føre til at barn og unge ikke får ta del i de opplevelsene og de sosiale nettverk som andre deler. Vi vet at sosiale rammer og nettverk har stor påvirkning på den psykiske helsen til både barn og voksne. Det påvirker også hvordan vi ivaretar egen helse, og i hvordan vår fysiske helse oppleves. Kultur, Idrett og Frivillighet skal arbeide for å fremme bevegelse og fysisk aktivitet, men like viktig er vårt arbeid for sosial deltakelse og inkludering.

INKLUDERING OG MANGFOLD

Å anerkjenne mangfold, er å verdsette mangfold som et bidrag til et bedre og rikere samfunn for alle. Å respektere mangfold, er å se andre som likeverdig seg selv, med like rettigheter. Å akseptere mangfold, er å tolerere det som er annerledes.

Mangfold handler om retten til møte andre mennesker som den man er, uten å møte diskriminering.

Flerkulturelt mangfold handler om likeverd og å bli sett på som borgere av Haugesund, uavhengig av etnisk bakgrunn, kulturelle tradisjoner eller tro og livssyn, eller om en selv har innvandret til Haugesund eller har foreldre og besteforeldre som er født i et annet land.

Kjønns- og seksualitetsmangfold handler om likeverd og frihet til selv å bestemme hvordan en vil uttrykke sin identitet, og til fritt å kunne forelske seg og leve sammen med en annen, uavhengig av kjønnsuttrykk, kjønnsidentitet og seksuell orientering.

Funksjonsmangfold handler om å bli sett på som et fullverdig menneske, hvor nedsatt funksjonsevne ikke er en egenskap, sykdom, skade eller lyte ved individet, men en praktisk barriere som kan senkes gjennom tilrettelegging og praktiske grep.

Interseksjonalitet handler om mennesker med sammensatte identiteter, hvor skeiv status innvirker og samspiller med alder, kjønn, seksuell praksis, grad av funksjonsevne, klasse, etnisitet, religion og kulturell tilhørighet.

Inkludering betyr å delta på like vilkår i sosiale felleskap, ha like muligheter for å lykkes, og reell innflytelse på felleskapets regler og hvordan samfunnet virker.

Kommunen skal understøtte positive inkluderingsprosesser i samfunnet gjennom sine tjenester og tiltak. Som by og fellesskap skal vi sammen skape tilhørighet og anerkjennelse for mangfold. Det er på arbeidsplasser, læresteder, i nabolag og foreninger at inkludering skjer og mangfoldet utfolder seg.

Haugesund skal være en by med plass til alle, der innbyggerne skal ha mulighet til å delta, bidra og bli inkludert i fellesskap. Det betyr at vi må redusere forskjellene i levkår og skape tilgang til sosiale nettverk.

Haugesund har i dag en befolkning med 15,2 % innvandrere og 2,9 % norskfødte med innvandrerforeldre. Dette utgjør nesten 7 000 mennesker.

Vi vet at mange møter diskriminering også i Haugesund. Minoritetsungdom som vokser opp i områder av byen med levkårsutfordringer, kan oppleve å ikke få tilgang til skole og fritidsaktiviteter som fremmer utdanning og karriere. Haugesund kommune har gjennomført en større kartlegging av rasisme og diskriminering i Haugesund sammen med Ideas2Evidence, rapport 1:2023.

Arbeidsinnvandrere kan oppleve at medbrakt kompetanse, utdanning og arbeidserfaring blir nedvurdert. Haugesundere som ikke har tillit til samfunnet og som lever med en forventning om å bli avvist og nedvurdert, vil velge bort yrker, utdanninger, fritidsaktiviteter og bomiljøer de ellers kunne bidratt til og vokst i.

Vedvarende diskriminering bidrar til utenforskap. For den enkelte kan det føre til reduserte muligheter i arbeidslivet, og kan slå ut i mobbing og uhelse. Utenforskap er også et tap for samfunnet og for bedrifter, læresteder, organisasjoner og byens lokalsamfunn som går glipp av ressursene disse menneskene kan tilby.

Videre kan dette også bidra til fordommer om at ulike minoritetsgrupper er en byrde for samfunnet. Når mennesker taper tillit til samfunnet styrkes tendenser til polarisering og ekstremisme. Samlet sett gjør diskriminering og utenforskap Haugesund til en mindre attraktiv by for alle.

Haugesund kommune har fått midler fra Bufdir til å gjennomføre en undersøkelse på rasisme og diskriminering i kommunen.

KULTUR

Kunst og kultur er ytringer med samfunnsbyggende kraft, og kulturpolitikken skal bygge på ytringsfrihet og toleranse. Kulturlivet og sivilsamfunnet er forutsetninger for dannelse og en opplyst offentlighet, og derfor en investering i demokratiet. Kulturen skal være fri, med personlig engasjement og frivillighet som grunnlag. ii Haugesund kommune skal tilrettelegge for at det skapes kunst og kultur av høy kvalitet, at alle som ønsker det har tilgang til kunst- og kulturopplevelser, og at det skapes gode møteplasser som er inkluderende, personlig utviklende og som bidrar til økt samfunnsdeltagelse.

Haugesund by er et kultursentrum for regionen. Kulturbrukerundersøkelsen viser at en stor andel innbyggere i nabokommunene jevnlig besøker Festiviteten, Edda kino, friluftsområder og andre arenaer. Vi vet også at barn og unge fra hele Haugalandet aktivt deltar i fritidsaktiviteter, på arrangementer og på åpne møteplasser i Haugesund kommune.

Edda kino er det kulturtilbudet som besøkes av flest haugalendinger (75 %), fulgt av friluftsområdene i Haugesund (70%), friluftsområdene på Karmøy (65%) og Festiviteten (60%). Dette er en 5 år gammel undersøkelse, og det kan derfor være endringer.

VISUELL KUNST

Visuell kunst er ensbetydende med maleri og skulptur, tegning og grafikk. Visuell kunst omfatter dessuten fotokunst, tekstilkunst, haute couture, kunsthåndverk, ny mediekunst, videokunst, installasjon, performance og design.

Haugesund har en kunstnertetthet på 3,1 kunstnere per tusen innbyggere, noe som er lavere enn landsgjennomsnittet på 5 kunstnere per tusen innbyggere. Dette på tross av at Haugesund besitter flere av karakteristikkene som kjennetegner kommuner med en høy kunstnertetthet og aktive miljø innen visuell kunst, slik det kommer frem av Kulturindeksen. Med andre ord ligger forholdene til rette for en relativt høy kunstnertetthet, men den er likevel lavere enn den demografiske og samlede forventningen skulle tilsi.

Haugaland Kunstverk (HKV) har som formål å tilrettelegge for produksjon, bransjeutvikling og samhandling mellom de ulike kunstfaglige miljøene på Haugalandet, samt bidra til å utvikle utøvere i etableringsfasen. Kunstnere og kunstformidlerne tilknyttet HKV arbeider innenfor et bredt spekter av kunstneriske uttrykk. Med støtte fra Norsk Kulturråd og Rogaland Fylkeskommune arbeider HKV med å utrede Staalehuset på Bakarøy, et hundre år gammelt historisk murbygg på 4500 kvm, som et nytt hovedkvarter for det frie kunstfeltet.

Haugesund ligger på toppen når det gjelder antall medlemmer i kunstforeninger. Norske kunstforeninger har 710 medlemmer i Haugesund. Det utgjør om lag 19 medlemskap per tusen innbyggere. Antallet medlemmer av kunstlag, er mer enn seks ganger så høyt i Haugesund som på landsbasis.

MUSIKK

Haugesund har et aktivt og variert musikkmiljø, fra profesjonelle musikere og scener til et bredt amatørfelt. Vi har dessuten et rikt korpsmiljø og mange aktive kor. Haugesund har flere store musikkfestivaler og aktive konsertleverandører både på offentlige, ideelle og kommersielle scener. Kultur- og bydelshusene arrangerer jevnlig konserter for – og ofte med – ungdom. Her bygges både et fremtidig musikkmiljø og et fremtidig konsertpublikum.

I kulturindeksen er antall konserter blitt beregnet gjennom tall fra de største billettselskapene. I Haugesund har vi lokale leverandører av billettsystemer. Det er derfor ikke korrekte tall som gjenspeiles i indeksen.

MUNOR

Musikkselskapet Nordvegen sysselsetter og organiserer profesjonelle musikere i Nord-Rogaland i tett samarbeid med kulturlivet. Munor er ansvarlig eller medansvarlig for et stort antall konserter og forestillinger gjennom året, og de samarbeider med en rekke musikere, kunstnere og utøvere. Munor har som mål å ta vare på kulturarven den klassiske musikken representerer og har en regional oppgave i å fremme kunstmusikk for alle på Haugalandet.

HAUGESUND MUSIKKRÅD, NYE BØLGER OG STAR ROGALAND

Våren 2021 ble Haugesund Musikkråd etablert. Rådet skal fremme det frie musikklivets interesser, delta i lokale planprosesser og være en høringsinstans.

Nye Bølger er et interkommunalt musikksamarbeid mellom Tysvær, Haugesund og Karmøy som ble lansert i 2016. Tiltaket skal fremme rytmisk musikk fra Haugalandet og er en lavterskel støtteordning for unge, rytmiske musikere.

STAR Rogaland arbeider med og for de rytmiske musikkmiljøene i hele Rogaland gjennom kompetanseheving, bransje- og talentutvikling. STAR Rogaland har styrerepresentanter fra nordfylket.

ØVINGSLOKALER OG STUDIO

Det finnes øvingslokaler av god kvalitet for musikere ved samtlige kommunale kultur- og bydelshus. På Gamle Slaktehuset, Bleikemyr bydelshus og Hemmingstad kultursenter finnes det også innspillingsstudio.

Det er et stort behov for gode lokaler som er tilpasset øving for kor og korps. Det er også lite tilrettelagte lagringsmuligheter for instrumenter. Ingen av de større ensemblene i Haugesund har i dag tilgang til lokaler som er tilpasset deres aktivitet.

SILDAJAZZ

Sildajazzen har vært en sentral aktør i Haugesunds kulturliv og markerer sitt 35 års jubileum i 2022. Det er en av de største jazzfestivalene i Norge. Sildajazz er en uavhengig stiftelse, men administrasjonen var til og med 2019 underlagt det kommunale foretaket Kultur og Festivalutvikling. Daglig leder er i dag ansatt i stiftelsen som eneste faste ansatte. Sildajazzens hovedformål er å arrangere en årlig jazzfestival i august, men har i senere år også markert seg gjennom jevnlige konserter resten av året.

MUSIKKFESTIVALER

Det er flere andre musikkfestivaler i Haugesund som opererer på et høyt nivå. Innen klassisk musikk har vi Fartein Valen festivalen og Podium-Festivalen. Vangen Festivalen og Vise- og lyrikkfestivalen er også viktige for festivaltilbudet i regionen.

Andre nyere tilskudd, som OMG Festivalen, HIT festivalen og ICAN, tilbyr flere kulturuttrykk i samme festival.

KOR OG KORPS

Korps er et svært viktig tilbud for mange barn. Her får mange grunnleggende musikkopplæring samt at de får et godt sosialt nettverk og en meningsfylt fritid. Mange profesjonelle musikere har begynt i korps.

I Haugesund kommune har vi 6 skolekorps: Hauge, Gard, Solvang og Skåredalen, Lillesund, Rossabø og Austrheim. Kulturskolen bidrar med organisering av dirigenter til skolekorpsene.

I tillegg har vi en del semi-profesjonelle ensembler som Haugesund janitsjar, Heimdal, Haugesund Ungdomskorps og Haugaland storband,

Korsang gir glede, fellesskap, livskvalitet og musikalsk utvikling. Haugesund kommune har et svært mangfoldig kormiljø med relativt store produksjoner gjennom året. Her finner vi alt fra små barne- og ungdomskor til kor som hevder seg på topp nasjonalt og internasjonalt. Kammerkoret Bocca var i 2021 blant topp 3 kor i sine kategorier nasjonalt.

TEATER, DANS OG ANDRE SCENISKE UTTRYKK

I følge Kulturindeksen, var det 124 teater- og operaforestillinger i Haugesund i 2019. Dette utgjør 3,3 forestillinger per tusen innbyggere, noe som er mer enn dobbelt så høyt som landsgjennomsnittet, og som gjør Haugesund til en av kommunene med flest teater- og operaforestillinger i landet. I tillegg ble det oppført 14 danseforestillinger i 2019, noe som er 60% høyere enn landsgjennomsnittet.

Innbyggerundersøkelsen som gjennomføres hvert 2. år, viser imidlertid at innbyggerne i synkende grad opplever det som mulig å delta på kulturaktiviteter. Undersøkelsen er gjort før pandemien, og tendensen kan forklares med begrensede plasser, personlige økonomiske forhold eller tilgang på informasjon om tilbudene som finnes.

For å sikre publikumstilslutningen i årene fremover, er det vesentlig at tilbudene innen dans, teater og scenekunst oppleves som tilgjengelige for alle som ønsker å delta. Kommunen har ansvar for å introdusere og involvere barn og unge i scenekunst gjennom Kulturskole, kultur- og bydelshus, Den kulturelle skolesekken og fritidstilbud.

FESTIVITETEN

Festiviteten har siden åpningen i 1986 vært Haugalandets kulturhus. Gjennom året tilbyr Festiviteten et bredt spekter av tilbud innen kultur, konferanser og andre sammenkomster. På programmet står det forestillinger for barn, unge, familier, voksne og eldre, og det tilbys et kunstnerisk spenn fra smale formater til forestillinger med bred, folkelig appell. Her er alt fra klassisk musikk til heavy metal, teater, revy, dans. Festiviteten streber etter å opprettholde bredden og mangfoldet i tilbudet og ser på det som en styrke.

I et normalår ligger besøkstallene i Festiviteten på omtrent 80 000 besøkende. I følge SSB sin statistikk oppsøker en kulturgjest i gjennomsnitt 2,4 kulturarrangementer i løpet av et år. Litt forenklet kan vi da anslå at Festiviteten årlig når omtrent 35 000 enkeltmennesker. Kulturbrukerundersøkelsen (2017) viser at Festiviteten brukes aktivt av innbyggere på hele Haugalandet, og det kan hevdes at dette er et av byens viktige virkemiddel for å forankre Haugesund som «det urbane regionsenteret».

Festivitetens bygg har gjennomgått flere utbedringer de siste årene og er både bygningsteknisk og sceneteknisk tilrettelagt for fremtiden. Sammen med Rådhuset, Høyskolen på Vestlandet og Tinghuset skaper Festiviteten en flott arkitektonisk ramme rundt Rådhusplassen og bidrar til målsetningen om at Haugesund skal være en vakker og attraktiv by.

HAUGESUND TEATER

Haugesund Teater ble etablert i 1986 som landets første offentlige støttede prosjektteater og eies av Haugesund kommune. Teateret produserer egne forestillinger av høy kunstnerisk kvalitet og skal være et regionteater for hele Nord-Rogaland. I 2020 hadde de åtte faste ansatte og fem egne, store produksjoner. Per i dag leier teateret lokaler i Smedasundet 98 – kalt HAUT scene. I oktober 2020 ble det igangsatt en politisk prosess med mål om å skaffe Haugesund Teater et permanent tilholdssted.

Haugesund Barn og ungdomsteater er en frittstående organisasjon som tilbyr teaterinteresserte barn og unge et kreativt og inkluderende miljø. Teateret er 100 prosent dagnadsdrevet av foresatte og ildsjeler. De har 8 teatergrupper med rundt 140 aktive skuespillere i alderen 6-18 år.

Scenekraft er et uavhengig teaterkompani som ble etablert i 2009 i Haugesund. Kompaniet produserer dokumentarisk teatermateriale med levende musikk tett integrert i forestillingene. Prosjektene har i stor grad en lokalhistorisk forankring.

Kompani Haugesund er et prosjektbasert dansekompani etablert i 2011 med formål om å samle kreative, lokalbaserte dansere og produsere på et profesjonelt scenekunsthøgskole nivå. Kompani Haugesund har vært representert med forestillinger på Den norske opera.

FILM

«Filmbyen Haugesund» har fått tilnavnet for rollen som årlig vertskapsby for Den norske filmfestivalen (DNF) og Amanda-prisutdelingen siden 1987. Byen har en stolt historie som kinoby som stekker seg tilbake til 1898, de siste 100 årene med kino i kommunalt eie. Haugesund har også en aktiv filmklubb. Ifølge SSBs kulturbarometer, er kino er det kulturtilbudet som størst andel av befolkningen i Haugesund benytter seg av. Kino er også et tilbud som befolkningen benytter seg av på tvers av sosioøkonomiske skillelinjer. Ungdom har alltid vært den gruppen som bruker kinoen mest.

Det audiovisuelle feltet på Haugalandet opplever en oppblomstring av talent, med aktive lokale aktører innenfor regi, skuespill, musikk, manus, foto, filmteknikk og andre fagfunksjoner både på amatør- og profesjonelt nivå.

KINO

Edda Kino viser daglig en bredde av filmer i ulike sjangre for alle aldersgrupper. I løpet av normalåret 2019 ble det vist 288 ulike filmer fra 29 land på kino i Haugesund. Kinoen har de senere årene drevet med overskudd, og inntekter fra kommersielle titler finansierer en satsing på mangfold i programmet. Edda kino holder åpent 363 dager i året og har opp mot seks premierer per uke og 15 visninger per dag. Det utgjør nærmere 5 500 forestillinger på ett år. Ifølge Norsk kulturindeks har Haugesund nesten dobbelt så mange kinoforestillinger på ett år som landsgjennomsnittet.

Edda kino har en kapasitet på 881 seter, fordelt på fem saler. En utbygging av kinoen med to nye kinosaler, større foaje og universell utforming med heis mellom alle etasjer, er under prosjektering og skal stå ferdig i 2023. Større og mer fleksible lokaler er en viktig forutsetning for den videre satsingen på kinoen som en inkluderende, sosial og kulturell møteplass før, under og etter filmopplevelsen. Oppgraderingen vil også styrke kinoen som hovedarena for Den Norske Filmfestivalen. Edda kino er deleier og medlem av kinokjeden KinoNor.

DEN NORSKE FILMFESTIVALEN

Den norske filmfestivalen i Haugesund er landets første filmfestival og fyller 50 år i 2022. Den har siden begynnelsen vært en viktig møteplass for den norske og nordiske filmbransjen og et allment publikum. Festivalen er en sentral arena for aktuelle filmfaglige og filmpolitiske diskusjoner og et utstillingsvindu for nasjonal og internasjonal film.

Den norske filmfestivalen er i dag organisert som et aksjeselskap med Film & Kino som hovedeier med 60 prosent, og Haugesund kommune og Rogaland fylkeskommune som medeiere med 20 prosent hver. H.K.H. Kronprins Haakon er Den norske filmfestivalens høye beskytter, og Liv Ullmann er Ærespresident.

I samarbeid med Haugesund kommune lanserte Den norske filmfestivalen Cinemagi medielab i 2021. Medielaben skal bli et innovativt og interaktivt mediesenter hvor barn og unge kan prøve seg på film, programmering, spill og andre nye medier. Barn og unge skal være delaktige i hele prosessen fra idéutvikling til programmering og gjennomføring.

REGIONAL FILMPRODUKSJON

Filmkraft Rogaland er ett av sju regionale filmsenter i Norge. Filmsentrenes mandat er å utvikle og styrke profesjonell filmproduksjon i regionene gjennom tilskudd til utvikling og produksjon av dokumentarfilm, dokumentarserier og kortfilm, utvikling av langfiksjon og utvikling av spill. Filmsenteret tilbyr veiledning, kurs og andre kompetansehevende tiltak, samt reisestipend, for både profesjonelle filmskapere og unge talenter. Filmkraft forvalter også prosjektmidler til filmkulturelle tiltak. Rogalerret er en fast visningsarena og møteplass for bransje og filminteresserte i Haugesund, Stavanger og Sandnes.

Selskapet eies av Rogaland fylkeskommune (50%), Stavanger kommune (25%), Haugesund kommune (5%) og Sandnes kommune (20%). Driften finansieres gjennom årlig tilskudd fra eierne.

Bransjenettverket Filmrederiet ble etablert i 2019 med mål om å samle, styrke og skape gode forutsetninger for de som arbeider innen filmfeltet på Haugalandet.

LITTERATUR OG BIBLIOTEK

HAUGESUND FOLKEBIBLIOTEK

Folkebiblioteket er en åpen møteplass og et lavterskeltilbud på tvers av aldersgrupper, bakgrunn og interesser. Biblioteket brukes som arena til debatter, kulturarrangementer, integreringsarbeid og bidrar til å styrke digital deltagelse og kompetanse.

Folkebiblioteket i Haugesund låner årlig ut over 150.000 bøker og andre medier, og har i et normalår opp mot 200.000 besøkende.

Lov om folkebibliotek og nasjonal bibliotekstrategi gir nasjonale føringer for drift og utvikling av folkebiblioteket. I 2014 ble det tilført en ny paragraf i Bibliotekloven som sier at folkebiblioteket skal være en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Denne lovendringen har hatt stor betydning for av utviklingen Haugesund folkebibliotek som har gått fra å være et tradisjonelt bibliotek med fokus på utlån av bøker til å bli en levende møteplass for hele byens befolkning.

Folkebibliotekets tilbud omfatter i dag utlån av bøker og andre medier, gratis bruk av IT-utstyr og tilgang til utskrifter, skann og kopi. Biblioteket låner ut møterom, scene og gamingrom vederlagsfritt til private, lag og foreninger. Møteplassfunksjon ivaretas gjennom jevnlige arrangementer, samt lavterskel-formidling og treffpunkter som for eksempel språkkafé. Etableringen av en kafé og en bibliotekspark, samt innføring av meråpent har også bidratt til en endring i bruken av huset. Folkebiblioteket driver også oppsøkende virksomhet til privatpersoner og institusjoner, samt fengselsbibliotek i Haugesund fengsel.

Nasjonal bibliotekstrategi legger føringer for satsingsområder og setter trenden for hvilken retning folkebibliotekene tar sine formidlingsprosjekter. Nasjonalbiblioteket deler årlig ut midler til utvikling og formidling. Regional bibliotekplan gikk ut i 2017, og blir inkludert i ny regional kulturplanv som er under revidering og vil stå ferdig i 2024.

Haugesund Folkebibliotek står overfor flere utfordringer knyttet til bygg. Det er vanskelig å videreutvikle biblioteket som en sentral møteplass og samfunnsarena i et bygg som allerede opererer på maks kapasitet. Biblioteket oppfyller ikke krav om universell utforming og tilgang til lovpålagte tjenester for alle.

FRIBY

Haugesund kommune er en Friby. Det vil si at vi har påtatt oss å være vertskap for forfulgte forfattere, journalister, bloggere, kunstnere eller musikere, slik at disse skal kunne fortsette sitt arbeid og uttrykke seg fritt, uten å frykte trusler, trakassering, sensur eller andre former for knebling. Siden midten av 1990-tallet har det vokst frem et stort nettverk av fribyer verden over, og per i dag finnes det omtrent 75 fribyer i verden. Fribyene er medlemmer av den uavhengige, internasjonale medlemsorganisasjonen ICORN, International Cities of Refuge Network, og i Norge koordineres arbeidet av Norsk PEN.

ROGALAND FORFATTERLAG

Rogaland forfatterlag er en organisasjon for aktive forfattarar som bor og arbeider i fylket. Laget er et viktig bindeledd mellom forfattere, bokbransjen og kulturforvaltningen i Rogaland. I 2021 hadde laget 52 betalende medlemmer.

MUSEUM, KULTURARV OG KULTURMINNER

MUSEUM

Haugalandmuseet AS er regionsmuseum for hele Nord-Rogaland og består av Arquebus krigshistorisk museum, Bokn bygdemuseum, Haugesund billedgalleri, Hiltahuset, Karmsund folkemuseum, Nedstrand bygdemuseum og Vindafjordmuseet. Haugesund kommune eier 60% av aksjene i selskapet.

Kulturdepartementet har fastslått at museene skal ha en aktiv samfunnsrolle. De skal være ikke-kommersielle institusjoner som produserer, forvalter og formidler kunnskap om kunst- og kulturarven i fortid og nåtid. Samtidig skal museene være viktige møteplasser for ulike grupper i lokalsamfunnet, og arenaer hvor gjester fra inn- og utland kan bli kjent med lokalhistorien. Museene skal strebe etter å være demokratiske og inkluderende arenaer.

I følge Kulturindeksen hadde museene i Haugesund totalt 32 536 besøkende i 2019. Det tilsvarer 0,9 besøk per tusen innbygger. Landsgjennomsnittet er på 2 besøk per innbygger. Videre rapporteres det om 165 utstillinger og arrangementer på museene i Haugesund i 2019. Det er 31 % lavere enn landsgjennomsnittet.

Haugalandmuseet har utarbeidet en strategi- og formidlingsplan for publikumsutvikling, samt en kommunikasjonsplan for 2020-2025, med mål om å øke antall besøkende til over 50 000. Et viktig satsingsområde blir digital kommunikasjon.

FORVALTNING AV BYENS KULTURARV

Museum, kulturarv og kulturminner forvaltes ikke av Haugalandmuseet alene, men også av lag, foreninger, stiftelser, enkeltpersoner – i tillegg til det offentlige. I bestillingsrapporten Visjoner og Blindsoner fra 2018, utarbeidet av Telemarksforskning, ble det anbefalt *«at det etableres en samarbeidsplattform for Haugalandmuseet og teknisk etat/enhet for byutvikling slik at kulturarv, kulturminner og bygningsvern i større grad kan sees i sammenheng, og at kulturarv kan brukes i arbeid med by- og regionsutvikling»*. Vi mener en slik samarbeidsplattform vil styrke forvaltningen av byens unike kulturarv.

I kommunedelplan for Haugesund sentrum, er det utarbeidet ti ulike hensynssoner for kulturmiljø. Arbeidet følger opp delmålet i kommunedelplanen om å styrke byens identitet og videreutvikle Haugesund som en vakker og attraktiv by. Bestemmelser og retningslinjer for kulturminner er gjennomgått i samarbeid med Byantikvar, Rogaland fylkeskommune og Riksantikvar.

KULTURSKOLE

Kulturskolen er en opplæringsinstitusjon der barn og unge får muligheten til å bli kjent med og å mestre ulike kunst- og kulturuttrykk. Den har funksjon som skole-, kultur- og fritidsaktivitet. Kulturskolen gir barn og unge anledning til å utvikle kreative evner og bidrar til inkludering, anerkjennelse og mestring.

Haugesund kulturskole har per i dag 550 elevplasser. I tillegg har skolekorpsene et tilbud med dirigentordning gjennom Kulturskolen. Kulturskolen tilbyr opplæring innen musikk, billedkunst, drama og dans. Egenbetalingen for en elevplass er i 2022 på mellom 1500- 4000 kroner per år, og det finnes moderasjonsordninger. Kulturskolens tilbud er i dag primært for målgruppen 0-19 år, hvorav de fleste elevene er i grunnskolealder. I fremtiden bør tilbudet også omfatte voksne og eldre.

Konserter, fremvisninger og forestillinger, er en del av undervisningen og en viktig drivkraft for læringsarbeidet. Kulturskolen ønsker å styrke sin utadretta formidlingsvirksomhet i årene fremover, og som ett ledd i dette har Kulturskolen nylig inngått et samarbeid med Sildajazz om produksjoner med elever/lærere.

Kulturskolene er underlagt Kunnskapsdepartementet og har siden 1997 vært en lovpålagt oppgave for kommunene, gjennom Opplæringsloven. Kulturskolens samfunnsoppdrag er forankret i Opplæringslovens paragraf § 13-6.

Rammeplan for kulturskolen (2016) beskriver hvordan opplæringen deles inn i tre programmer:

Breddeprogrammet med hovedsakelig gruppeaktiviteter, som introduksjonskurs/kortkurs og opplæring rettet mot barn i barnehager, grunnskoler etc.

Kjerneprogram som omfatter mye av Kulturskolens tradisjonelle opplæring i musikk og andre fag som krever regelmessig deltakelse over tid. En stor del av musikkundervisningen skjer som 1-1 undervisning. Haugesund kulturskoles opplæring ligger per nå hovedsakelig innenfor kjerneprogrammet, en mindre del innen breddeprogrammet.

Fordypningsprogram som har som mål å gi tilbud til de som ønsker å satse. Haugesund Kulturskole har per i dag ikke et aktivt fordypningsprogram, men er i prosessen med å etablere et regionalt samarbeid for å få realisert det.

Kulturskolen vil ha behov for et større fagmiljø for å kunne sikre den faglige-pedagogiske kvaliteten på et voksende tilbud. Når breddetilbud kommer i tillegg til kjernetilbud får det konsekvenser for kompetansebehovet i kulturskolen. Kulturskolen i Haugesund venter på større og mer funksjonelle lokaler for å kunne opprettholde og styrke dagens tilbud. Mer egnede lokaler vil også påvirke arbeidsforholdene ved Kulturskolen og på sikt sørge for en stabil, faglig sterk stab og et mer robust opplæringsstilbud for elevene.

Kulturskolen kan fungere som en drivkraft for skole- og kultursektoren i lokalmiljøet. En forutsetning vil være godt samarbeid på lokalt nivå. For å ivareta en slik ressurscenterrolle, må Kulturskolen ha nok kapasitet og ressurser, for å ikke ta fokus bort fra opplæringsfunksjonen.

Nasjonale myndigheter har et uttalt mål om å styrke kulturskolene, men som det fremgår av Oppleve, skape, dele, Stortingsmelding 18 (2020-2021), er det ønskelig å bevare et sterkt lokalt handlingsrom. Den enkelte kommune har ansvar for omfang og kvalitet. Departementet bidrar gjennom tilskuddsmidler forvaltet av Utdanningsdirektoratet og Norsk Kulturskoleråd, til prosjekter innen kompetanseheving, nasjonale satsinger, modeller for innhold, organisering og Haugesund ligger over gjennomsnittet i kostragruppe når det gjelder deltakelse og utgifter, men under snittet for Karmøy, Rogaland og nasjonalt.

DEN KULTURELLE SKOLESEKKEN

Den kulturelle skolesekken (DKS), er en nasjonal satsing som bidrar til at elever i grunnskolen og videregående opplæring får møte profesjonell kunst og kultur. Satsingen finansieres av overskuddet til Norsk Tipping og forutsetter et samarbeid

mellom kultur- og skolesektoren. Det totale besøket på DKS-forestillinger i Haugesund var i 2019 på rundt 17 200. Det inkluderer tilbud både i grunnskole og videregående. Det totale besøket tilsvarer 3,9 besøk per barn i grunnskolealder (6-15 år), noe som er på høyde med landsgjennomsnittet ifølge Norsk Kulturindeks.

DKS driftes av tjenesteområdet Oppvekst i dag.

DEN KULTURELLE SPASERSTOKKEN

Den kulturelle spaserstokken (DKSS) er en nasjonal satsing som skal sørge for profesjonell kunst- og kulturformidling til eldre. DKSS i Haugesund arrangerer i overkant av 70 forestillinger i året fordelt på fem omsorgssentre og ett seniorsenter. I tillegg benyttes Edda kino, Festiviteten, Karmsund Folkemuseum, Haugesund Billedgalleri, Hemmingstad kultursenter, Vår Frelses Menighetshus og Haugesund Folkebibliotek til arrangementer for eldre som ikke bor på institusjoner.

DKSS skal bidra til å styrke den lokale kunst og kulturen og engasjerer derfor i hovedsak lokale, profesjonelle aktører. DKSS driftes i dag av Kultur Fellestjenester, med støtte i en prosjektgruppe hvor også omsorgssentrene er representert.

BARNE- OG UNGDOMSKULTUR

Vi vet at sosial deltakelse, gode nettverk og inkludering har stor påvirkning på psykisk og fysisk helse, og at vanskelige levekår i barne- og ungdomsårene ofte fører til et liv i utenforskap. I følge FHI's statistikkbank, lever 780 barn i Haugesund mellom 0-17 år i vedvarende lavinntekt (2017-2019). I følge Levekårsundersøkelsen fra 2021 har dette tallet steget de siste årene. Kommunen har et stort ansvar for å sørge for at alle barn og unge har et godt fritidstilbud og muligheter for å delta på kulturelle og sosiale arenaer. Vi skal tilby åpne møteplasser, ferietilbud, kulturelle arrangement og skape muligheter for egenorganisert aktivitet innenfor et bredt spekter av interesseområder og kulturuttrykk.

KULTUR OG BYDELSHUSENE

Haugesund har fire kultur- og bydelshus; Gamle Slaktehuset allaktivitetshus, Skåredalen kultur- og idrettssenter, Bleikemyr bydelshus og Hemmingstad kultursenter. I tillegg har kommunen etablert et digitalt treffsted for ungdom; Haugesund E-sport Arena.

Kultur- og bydelshusene tilbyr barn, ungdom, voksne og eldre et variert tilbud av opplevelser og aktiviteter. Flere av disse tilbudene er i regi av kommunen, mens andre er samarbeidsprosjekter med eksterne aktører eller aktiviteter drevet av frivillige organisasjoner.

Kultur- og bydelshusene er sentrale i Haugesund kommunes oppfølging av Kultur-lovens krav om at alle i befolkningen skal ha tilgang til et mangfold av kulturaktiviteter. I kommuneplanens samfunnsdel, er kultur- og bydelshusene utpekt som sentrale for å skape gode oppvekstmiljø i byen.

De siste par årene har det vært stor økning av besøk av ungdom på kultur- og bydelshusene i Haugesund. Dette har blitt fulgt opp med en bevisst prioritering av ungdom og tilrettelegging av deres behov for kulturell og kunstnerisk vekst og aktiv medvirkning av målgruppen. Kultur- og bydelshusene har prioritert fritidsklubber og åpne møteplasser, fellesarrangementer, ferietilbud for målgruppen og øvingslokaler for unge kulturutøvere. En viktig nyetablering, er Åpen Zone på Gamle Slaktehuset. Åpen Zone er en åpen møteplass som trekker et stort antall ungdom fra hele regionen fem dager i uka.

Videre spiller kultur- og bydelshusene en viktig rolle i det forebyggende arbeidet rettet mot barn og unge. Forebygging handler om å avverge ulykker, minske risiko for helseskader, senke forekomsten av kriminalitet og gi støtte til barn og unge som står i fare for å komme skjevt ut. Viktige samarbeidspartnere, er forebyggende enhet i Politiet, tjenesteområdet Oppvekst og SLT/Barne- og ungdomskoordinator i kommunen. Eksempelvis har det oppstått et godt samarbeid mellom Åpen Zone (Gamle Slaktehuset) og forebyggende enhet i politiet. Tilbakemeldingene fra politiet, er at dette er et velfungerende tiltak i forebyggingsarbeidet rettet mot ungdom.

Sommerferietiltaket Kjekt Hima er et annet eksempel på forebyggende ungdomsarbeid. Dette prosjektet ble igangsatt sommeren 2020 på bakgrunn av politiet og SLTs bekymring for mangel på tilbud for utsatt ungdom i første pandemisesong. Prosjektet har siden vokst til et fast ferietilbud og omfatter nå samtlige kultur- og bydelshus. Unge medarbeidere er rekruttert for å drive aktivitet og oppsøkende arbeid mot ungdom i sentrum, Vangen og i andre deler av byen.

Gamle Slaktehuset er også sentral i oppfølgingen av kravene i Lov om introduksjonsordning og driver språktrening for nyankomne og annet integreringsarbeid.

DIGITAL UNGDOMSKULTUR

Haugesund E-sport Arena er et treffsted for ungdom i regi av kultur- og bydelshusene og biblioteket, i samarbeid med Forandringshuset. Datakultur og dataspill er den største fritidsinteressen blant ungdom i Norge. Hele 96% av gutter og 76% av jenter i alderen 9-18 år spiller jevnlig dataspill. Spill er et kulturuttrykk som kan oppmuntre til kreativitet, nysgjerrighet, samarbeid, læring, språkutvikling og planlegging.

E-sport er et satsingsområde for kommunen. Vi skal legge til rette for både fysiske og digitale møteplasser for datakultur for barn og unge. Ansatte skal styrke sin kompetanse på digitalt ungdomsarbeid og sørge for tilgang til nødvendig utstyr. Det er ansatt en egen prosjektleder for e-sport satsingen.

Folkebiblioteket har også implementert e-sport i sitt arbeid med integrering og tiltak for eldre.

FRIVILLIGHET

Det finnes i dag omtrent 370 frivillige organisasjoner i Haugesund kommunevi. En frivillig organisasjon er en sammenslutning av personer eller virksomheter som driver virke på ikke-fortjenestebasert og ikke-offentlig basis. En frivillig organisasjon overfører ikke overskudd til eiere eller andre, er ikke underlagt offentlig styring, og medlemskap er frivillig.

Frivillighet griper inn i de fleste viktige samfunnsområder – kultur, idrett, folkehelse, oppvekst, helse, omsorg, og byutvikling, og det er en viktig drivkraft i et demokratisk samfunn. Vi kan skille mellom ulike typer frivillighet:

Frivillighet basert på medlemskap i en organisasjon utfra en interesse eller overbevisning. Det kan være innen humanitært arbeid, kultur, idrett og ulike former for styrer.

Den dugnadsbaserte frivilligheten, hvor man tar på seg oppgaver for å støtte opp om egne barns aktiviteter eller utfra et engasjement i nærmiljø, velforeninger o.l.

Den avtalebaserte frivilligheten, hvor organisasjoner inngår avtaler med det offentlige, eksempelvis kommunen. Mot et vederlag utfører organisasjonen oppgaver som supplerer det offentlige tilbudet. Organisasjonen driftes primært av ansatte, med frivillige aktører i ulike støttefunksjoner.

Haugesund kommune opprettet i 2020 en ny Frivillighetskoordinatorstilling og en kommunal Frivilligsentral. Stillingen som Folkehelsekoordinator ble samtidig innlemmet i tjenesteområdet. I senere år har tilskuddet til frivillige organisasjoner økt i det kommunale budsjettet. Tilskuddsordningene er revidert med mål om å gi forutsigbare rammebetingelser for de frivillige organisasjonene og samtidig sikre at tiltak og aktiviteter innrettes mot nye utfordringer i samfunnet.

Haugesund kommune har en sterk og aktiv frivillig sektor innenfor et mangfold av samfunnsområder. Både lokalt og nasjonalt ser man imidlertid noen felles utfordringer for sektoren. En utfordring er rekruttering av frivillige. De siste tiårene har det vært en nedadgående kurve i antall faste medlemmer i frivillige organisasjoner. Samtidig har nylige kriser, knyttet til pandemi og flyktninger, vist at mange mennesker fremdeles ønsker å bidra som frivillige. Den lokale frivillighetspolitikken har som mål å bidra og legge forholdene til rette for at flest mulig kan delta i frivillige aktiviteter og frivillig arbeid.

Gjennom Frivilligsentralen skal kommunen arbeide for økt rekruttering til frivillig sektor. Vi skal skape møteplasser for frivillige og legge til rette for erfaring- og kompetanseutveksling på tvers av organisasjonene og mellom organisasjoner og kommunale tjenester. Kurs, veiledning og lett tilgjengelig informasjon, er viktige verktøy i rekrutteringsarbeid. Det kan senke barrieren for de som ønsker å påta seg nye verv i en frivillig organisasjon. Samtidig må frivillighetspolitikken ta høyde for at behovene og ønskene til frivillige er i endring, og for at det finnes mange måter å engasjere seg i lokalsamfunnet på.

Stabil, forutsigbar økonomi og tilgang på lokaler, er andre kjente utfordringer for frivillig sektor. Haugesund kommune vil arbeide for å skape gode rammevilkår for frivillige organisasjoner gjennom kommunale tilskuddsordninger og tilgang til kommunale lokaler.

Haugesund kommune skal legge til rette for frivillig aktivitet innenfor et bredt spekter av interesser og samfunnsområder. Vi skal bidra til økt synliggjøring og anerkjennelse av frivillig arbeid. Offentlig og frivillig sektor har ulike, men komplementære roller, og et samarbeid må bygge på et prinsipp om at frivillighet skal supplere og ikke erstatte offentlige tjenester. En aktiv og mangfoldig frivillig sektor har stor verdi for Haugesund kommune og for den enkelte innbygger.

IDRETT OG FYSISK AKTIVITET

Idrett og fysisk aktivitet er av stor betydning for å skape et inkluderende, aktivt og bærekraftig samfunn. Det kan bidra til å redusere og forebygge uhelse og utenforskap. I idretten oppstår det verdifulle sosiale fellesskap, både blant de aktive deltakerne og blant de frivillige som tilrettelegger for aktiviteten. Idrettslagene er selvstendige organisasjoner, ofte drevet av frivillige eller av en kombinasjon av ansatte og frivillige. Kommunen og det offentliges rolle, er å tilrettelegge gjennom tilskuddsordninger, anleggsutbygging og drift av idrettsanlegg og andre anlegg for fysisk aktivitet.

Undersøkelser av befolkningens aktivitetsnivå viser at vi generelt er for lite fysisk aktive og at få av oss innfrir myndighetenes anbefalinger. Mens barn i stor grad tilfredsstiller anbefalingene for fysisk aktivitet, ser en at inaktiviteten øker markant utover ungdomstiden. For den voksne befolkningen er hele 70% definert som inaktive (Helsedirektoratet, 2016). Flere eksperter kaller denne utviklingen for vår tids største folkehelseproblem, og det trengs mange forskjellige grep for å snu denne utviklingen i en mer bærekraftig og positiv retning.

DEN ORGANISERTE IDRETTE

Norsk idrett har en relativt stabilt medlemsmasse, med omtrent 1,6 millioner i 1985 og 1,9 millioner medlemmer i 2018. Barn og unge utgjør en viktig del av medlemsmassen (NIF, nøkkelrapport 2019). UngData-undersøkelsene fra 2021, viser at hele 70 % av guttene og 66 % av jentene på mellomtrinnet i Haugesund driver jevnlig med idrett og fysisk aktivitet. I overkant av 50% driver aktivitet gjennom et idrettslag, noe som gjør idretten til en av de viktigste fritidsarenaene for ungdom. I likhet med andre fritidsarenaer, hadde pandemien store konsekvenser for idretten. NIF melder om hele 190 000 tapte medlemmer og en reduksjon på om lag 70 000 aktive medlemmer fra 2019 til 2020 på landsbasis.

EGENORGANISERT FYSISK AKTIVITET

Egenorganisert fysisk aktivitet blir stadig viktigere i et folkehelseperspektiv, og er nå den vanligste treningsformen i den voksne befolkningen. Nasjonale befolkningsundersøkelser viser at 75 % av aktiviteten til de som er fysisk aktive, er egenorganisert fysisk aktivitet. De to største kategoriene for egenorganisert aktivitet er friluftsliv og egenorganisert trening/mosjon. Ungdom i alderen 15-24 år utgjør en betydelig andel av de som bruker treningsssentre, mens det er en økende bruk av turstier og lysløyper i den voksne befolkningen. De siste 20 årene har den norske bevegelseskulturen endret seg til å bli mer mangfoldig og selvorganisert. Samfunnsutviklingen har ført med seg nye og utradisjonelle aktiviteter som utøves og organiseres på nye måter. Dette er særlig gjeldende blant ungdom.

Kommunen må fange opp og tilrettelegge for nye aktivitetstrender. I tråd med regjeringens handlingsplan for fysisk aktivitet, er skolene et viktig satsingsområde for denne typen anlegg. Gode anlegg som er lokalisert på og i nærheten av skolene vil gi elevene gode muligheter for fysisk aktivitet i skolehverdagen.

FRILUFTSLIV

Med friluftsliv menes fysisk aktivitet i egen fritid i friluft. I Handlingsplan for friluftsliv viii er hovedmålene at friluftslivets posisjon videreutvikles gjennom ivaretagelse av allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder, og stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle. Naturen skal i større grad brukes som læringsarena og aktivitetsområde for barn og unge. At naturområder ivaretas, både i nærmiljøet og ellers, er en forutsetning for at målet om å opprettholde og helst øke dagens høye deltakelse i friluftsliv skal nås.

Haugesund kommune har etter Friluftslovens § 22 ansvar for å fremme allmennhetens friluftsinnteresser. Frivillige organisasjoner og enkeltpersoner legger ned en betydelig innsats for friluftsliv i kommunen. De største områdene som benyttes til friluftsliv er utmark i privat eie, og et godt samarbeid med private grunneiere er en forutsetning for å videreutvikle stinettet. Friluftsrådet Vest er et viktig samarbeidsorgan for friluftslivet i regionen. Rådet består av 12 kommuner i Nord-Rogaland og Sunnhordaland, med forvaltningsansvar for 108 friluftsområder i regionen.

Forskning viser at merkede og tilrettelagte stier og turveier er en viktig faktor for deltakelse i friluftsliv. I 2019 etablerte regjeringen et flerårig ferdselsåreprosjekt, med mål om å utvikle et nettverk av stier i kommunene, blant annet gjennom øremerkede tilskudd.

KORTREIST FRILUFTSLIV

Grøntområder, parker, trær, hundremeterskoger, badeplasser og vannspeil i nærområdene fremmer fysisk aktivitet, friluftsliv, skaper gode bomiljø og sikrer naturmangfold.

Urbanisering og fortetting gir kortere avstander og grunnlag for mer gange, sykling og kollektivtransport, men det kan samtidig skape press på boligområder og felles utearealer. Undersøkelser viser at det ikke bør være mer enn 200 meter mellom bolig/oppholdssted og nærmeste mindre grønne område, og ikke mer enn 500 meter til nærmeste store grønne område for at disse områdene skal få funksjon som friluftslivsområde i hverdagen. Nær tilgang på grønntområder er særlig viktig for barn, personer med funksjonsnedsettelse, eldre og mennesker som bor i såkalte belastede områder.

Teknisk enhet har ansvar for å drifte og vedlikeholde alle anlegg; parker, friområder, friluftsområder, byrom og grøntanlegg gjennom prioriteringer i Gartnerplanen.

ANLEGG FOR IDRETT OG FYSISK AKTIVITET

En forutsetning for idrettsaktivitet er tilgang til idrettsanlegg. Haugesund har et stort mangfold av idretter og idrettsanlegg. Det store mangfoldet og aktiviteten legger press på de eksisterende idrettsanleggene i byen. Idrettsindeksen viser at Haugesund ligger under landsgjennomsnittet for tilgangen til idrettsanlegg, både målt opp mot antall innbyggere og antall aktive i idretten. For å møte behovene fremover må en avsette og sikre arealer til idrettsformål i arealplanen. Etablering av nye og utvidelse av eksisterende anlegg må styres etter behov og søkes løst i tett samarbeid med idrettslagene.

haugesund.kommune.no